

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NÁNDOR

Felölös szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Besszarábia kérdése a bécsi konferencián

Bécs, április 1. Krestinszky orosz delegátus beszédére, amelyben Oroszország besszarábiai igényét hangoztatta, Langa Rascanu a román delegáció vezetője a konferencia tegnapi ülésén válaszolt. Beszédében hangsúlyozta, hogy a román delegáció koncilians magatartásából kifolyólag felajánlotta, hogy a tárgyalások sikere érdekében a két delegáció vezetője magánbeszélgetésre jöjjen össze. Krestinszky visszautasította ezt a javaslatot és ezzel magára vállalta a felelősséget a konferencia esetleges sikertelenségéért. A román kormány utasítására megfelelően kijelentette, hogy a delegáció azért jött Bécsbe, mert azt hitte, hogy a szovjet-kormányt olyan intenciók vezetik, hogy a Romániával való normális viszonyok felvételének nem lesz semmi akadály. A tárgyalásokat a lausannei és tiraszpoli egyezmények alapján kell folytatni. A román kormány tartózkodott

attól, hogy Oroszország belügyeibe beavatkozzon, annak nehéz viszonyai között. A román kormány át van hatva a legbékésebb intencióktól, de a normális viszony újrafelvételéhez a határok kérdésének végleges tisztázása szükséges.

Az orosz delegáció jelenléte azt látszott igazolni, hogy a szovjet-kormány a Lausanneban folytatott megbeszélések értelmében hajlandó elismerni a Dnyesztert a két ország határának és Besszarábia csatlakozása ellen nem emel kifogást. Ugyanezzel a gondolattal küldte el a román kormány is megbízottait a konferenciára. Ha a szovjet-kormány nem akarja fenntartani továbbra előző álláspontját, akkor ez nem a román kiküldöttök hibája lesz, valamint a tárgyalások félbeszakadásaért sem vállalják a felelősséget.

Krestinszky a konferencia holnapi ülésén fog válaszolni Rascanu felszólalására.

Üdvözlí Jorgát, aki sok szeretettel visszeltetik Erdély iránt. Meltatja N. Filipescu és Take Jonsescu érdemeit.

Ezután határozati javaslatot fogadnak el, amelyben távozásra szólítják fel a kormányt.

A többi gyűléseken Popovici Mihály, Manu lelkész, Dobrescu, Avramescu ezredes, Dan Sever, Moldovan Victor, Lazar Ilie, Todorescu és a párt többi vezetői tartottak agitációs szónoklatokat.

Maniu ezután a vidéki delegátusokat látogatta meg.

Az összes állami tisztviselők és nyugdíjasok elsején nem kaptak fizetést

Régóta kísérti az állami tisztviselőket és nyugdíjasokat az az állandóan felszínen tartott híradás, hogy a minisztertanács előbb-utóbb behozza Erdély területére a rendszert, hogy csak a hónap huszadikán fizeti a tisztviselői kart és az állami nyugdíjasokat. Még nem tudia senki biztosan, hogy most következett-e el ez az idő, de tény, hogy tegnap, április elsején az összes állami, megyei, városi tisztviselők havi járandóságának kifizetését megtárgadta az állampénztár azzal, hogy a miniszter kiutalása még nem érkezett meg. Ugy értesülünk, hogy talán tizedike felé kiutalják a tisztviselői fizetéseket, de viszont ezzel szemben magasrangú állami tisztviselők részéről az a hír szivárgott ki, hogy a minisztertanács határozata alapján csak április 20-án érkezik meg a likvidáció.

Mi nem hiszünk e hír valódiságában, mert ez esetben fenn áll az a nagy kérdés, hogy hova teszi az állam azt a sok milliót, amit megtakarít a tisztviselői kar ezrein április elsejétől huszadikáig? Az államnak nem lehet érdeke, hogy éppen a nem valami fényesen fizetett igazságügyi, pénzügyi, megyei, városi, mérnöki és a többi tisztviselőinek kenyerén takarítson meg milliókat.

Ma még azon egyszerű tény előtt állunk, hogy néhány napig egészen bizonyosan nem kapnak fizetést az állam tisztviselői.

Az állami nyugdíjasoknál még komplikáltabb a helyzet azzal, hogy nyugdíjkönyvük lejárt és amíg új könyvek nem érkeznek, semmi körülmények között sem kaphatnak fizetést. Tény, hogy a pénzügyigazgatóság már háromszor táviratozott, jó előre új könyvek után, de sürgönyeire még választ sem kapott. Ezerötszáz nyugdíjas az egész megyében közel tízezer nyugdíjas és hadirokkant maradt elsején szintén fizetés nélkül, ami érthető elkeseredést váltott ki a szegény, nyugdíjuktól megfosztott alig tudó emberekből.

Ezzel szemben örömdetes tény, hogy tegnap rendelet érkezett a pénzügyigazgatósághoz, hogy drágasági pótlék címén, január 1-től számítva, tehát három hónapra visszamenőleg a nyugdíj 12 százalékát egyszerre fizesse ki a nyugdíj bruttója szerint, vagyis a 12 százalékot a törzsnegyed és gazdasági segély után számítva.

Hitlert és társait öt évi várfogságra ítélték

Ludendorffot fölmentették

Münchenből jelentik: A bajor nép és a közönség óriási érdeklődésének közepette tíz órákig hirdették ki a hosszú hetek óta folyó Hitler-perben az ítéletet.

Hitlert, Pinert, Kriebelt és Weber-t öt évi várfogságra és egyenként ötszáz aranyárka pénzbüntetésre;

nemfizetés esetén pedig további husz nap

ra ítélték. Hat hónapi fogság után az elítélteket föltételesen szabadlábra helyezik.

Ludendorffot fölmentették és vele szemben a kincstárt a költségekben elmarasztalták. A többi vádlottat egy évi várfogságra és száz aranyárka pénzbüntetésre ítélték. Az ítéletkihirdetés után a rendőrség az izgatott hangulatra való tekintettel, a csoportosulást az utcákon szétosztalta.

Három ellenzéki gyűlés Bukarestben

Maniu és Vaida Sándor beszédei

A román nemzeti párt vasárnap Bukarestben egyszerre három helyen tartott gyűlést. Az első gyűlést a Dácia-teremben tartották. Grigore N. Filipescu megnyitó szavai után a regátbeli vidéki szervezetek képviselői üdvözlözték a résztvevőket.

Pelivan képviselő a besszarábiai románok nevében mond üdvözlő beszédet, a kik ragaszkodnak az anyaországhoz.

Amikor Vajda-Voevod Sándor volt miniszterelnök megjelenik a pódiumon, az egész terem állva zajosn ünnepli.

— Az ünneplést — mondja Vajda, — köszönöm. Az nem egy személynek szól, hanem egész generációnak, amely nagy harcokat folytat ezért az országért, hittel, becsülettel.

— A román nemzet hivatása, hogy Besszarábia egyesülését ne bonthassák meg. Volt pillanat, amikor Párisban én visselttem a felelősséget Románia külpolitikájáért. Akkor megláttam a legalkalmasabb pillanatot, amikor felvehettük volna a szövetséges hatalmak elismerése után a tárgyalásokat az oroszokkal. Besszarábia ügyében. Take Jonsescu ratifikálta az egyesülést, most azonban nekünk kell szaladni az oroszok után, hogy ők is elismerjék azt. Duca expozéjában azt mondotta, hogy jó viszonyban vagyunk az orosz államokkal,

Finnszagtól a pápáig. Ez meg is volt a béke aláírásáig. Azóta azonban a szövetségesek barátságának megtartása érdekében a liberálisok mit tettek? Presztizsünk gyöngült a külföldön, mert Bratianu nem kísérte a királyt a külföldi utra.

Ezután a Bratianu-kormány helytelen intézkedéseit sorakoztatja fel. Kérjük a kormányt — mondja, — előbb teremtsen rendet és meglegedést, azután szervezzen külföldi látogatásokat. Erdély nevében köszöni meg az üdvözléseket.

Utána Cantacuzino foglalkozik a helyzettel és támadja a liberális pártot, a mely egyéni anyagi érdekekért üz egész-ségtelen politikát.

Maniu Gyula emelkedik ezután szó-lásra, üdvözlí a hallgatóságot a nemzeti párt nevében, amely párt a lelkiintegritás és az igazi demokrácia harcosa. A nemzeti párt két osztályt ismer: a dolgozókat és a henyélőket. A dolgozók: a parasztok, iparosok, intellektuelek kell, hogy vezessék az országot. A nemzeti párt elsősorban a parasztoságot képviseli és tagjainak 95 százaléka onnan kerül ki.

A nemzeti párt a legerősebb az ellen-zékiek között, az ország minden részében népszerű ez a párt és ha Durortóban nem lopták volna el az urnákat, ott is győzött volna a választásokon.

Ez a kifizetés is természetesen csak akkor történhetik meg, ha az új nyugdíj-könyvecskék megérkeznek, azokba az összegeket számfeltették, amikor is hirdetés után fogják közzélni a jelentkezés idejét a nyugdíjasként.

Április elsejétől a CFR. nyugdíját is az adóhivataltól utalta ki a Direcțiunea Responsabil, ezeknek azonban, minthogy nyugdíj-könyvecskéik még nem járt le, a kifizetés akadályba nem ütközik.

Bismarck kancellár unokájának bűnügye a bécsi rendőrségen

Egy titokzatos bűnügyben folytat most nyomozást a bécsi rendőrség, amelynek szereplői a bécsi előkelő társaság tagjai.

Az ügy középpontjában Gessmann Albert, az osztrák agráriusok egyik vezére, a hasonló nevű osztrák politikus fia áll, aki évekkel ezelőtt feleségül vette Puttkammer Leontin bárónőt, Bismarck kancellár unokáját. A fiatal, feltűnően elegáns és szép asszony egyideig egyike volt a bécsi társaság legünnepeltebb asszonyainak, de extravaganciája és gyanús barátkozásai miatt elhidegülték tőle. A házasság nem volt boldog, sőt csakhamar föl is bomlott és a fiatal asszony Berlinbe költözött, ahol intim barátkozást kezdett Berber Anita táncosnővel. Erről tudomást szerzett a férje is, utánament, kibékült vele és hazahozta. Bécsben a báróné tovább folytatta külön életmódját, szeretett férfiruhában járni és mértéktelenségig hódolt a morfium és kokain szenvedélyének. Az utóbbi időben pedig teljesen egy beteges hajlamáról ismert bécsi pincérnő hatására alakult, akire nagyon sok pénzt költött és említett adósságokat is csinált.

Néhány nappal ezelőtt férjével együtt orfeumban volt, majd hazatérés után hosszasan elbeszélgetett. Lefekvés előtt Gessmann egy csésze kávéért kért, amelyet szobájába vittek. Éjszaka hirtelen rosszul lett és a család háziorvosa, Saxl dr. egyetemi magántanár, arzenimérgezést állapított meg. Erre a férfi egy tanu jelenlétében felelősségre vonta feleségét, aki fölháborodottan tiltakozott, rögtön csomagolt, penzöbba költözött és egy barátját megkérte, hogy külföldre szóló utlevélét láttamoztassa. Mikor aztán a báróné a rendőrségre ment az utlevélért, Schattl dr. rendőrtanácsos nyelve áráig tartó kihallgatás után letartóztatta. Egyik bécsi lap híradása szerint a kihallgatás nagyon izgalmas lefolyású volt, a báróné tombolt és földet vetette magát. A férj, akit szintén kihallgattak, nagyon tartózkodóan viselkedett és minden olyan nyilatkozattól óvakodott, amely ártalmára lehetne a letartóztatott asszonynak. Bécsi tudósítók jelentése szerint újabb olyan mozzanatok merültek föl, amelyek felette terhelőek magára Gessmannra, amennyiben az eddigi adatok szerint nem lehetetlen, hogy a kis mennyiségű arzént maga Gessmann tette a kávéba, hogy feleségétől szabadulhasson és újra házasságot köthessen.

Bécsből jelentik: A Puttkamer-Gessmann mérgezési botrányban — mely most az osztrák főváros legfrissebb szenzációja — érdekes fordulat állott be. A szakértők jelentéséből ugyanis az világlik ki, hogy az arzenimennyiség, amelyet Gessmann Albert március tizenkilencedikén bevett, túlságosan kicsi ahhoz, hogy mérgezést idézhessen elő. A szakértői jelentés alapján minden valószínűség szerint Puttkamer Leontin bárónét még a holnapi nap folyamán szabadlábra helyezik.

Esőernyőt

minden kivételben készít

Rosenberg Testvérek Nagyvárad

Str. Nicolae Iorga (v. Zöldfa-utca) 8.

Behúzás gyorsan készült

Katasztrófális árvizek

Spanyolországban

Spanyolországban hatalmas áradások pusztítanak. Az árvíz elsodorta a Sevillát Algassal összekötő nagy hidat, amelyen a katasztrófa idején számosan tartózkodtak. A folyó erős sodra a mentőcsónakokat is elragadta. Nagynehezen eddig harminc halottat és ötven súlyos sebesültet fogtak ki.

Katasztrófálisan nagy árvizeket jelentenek Lengyelországból is. A Visztula elöntötte Varsó külvárosait és óriási károkat okozott. A környéken negyven falu víz alá került. Eddig husz halottat jelentenek.

Profanizálták Jókai emlékét

Egy budapesti újságíró vádja Pakots József ellen

Budapestről jelentik: Balassa József budapesti hírlapíró az Újságíró-Egyesület választási küzdelmei közben az Orthon Körben megvádolta Pakots József képviselő elnökelőjét, hogy amikor a Petőfi-ház titkára volt, visszaéléseket követett el s öt ezüst Jókai-serleget ellopt. Pakots becsületsértésért és rágalmazásért beperelte Balassát s az ügyet tegnap tárgyalta a járásbírószágon. Balassa azzal védekezik, hogy a serlegek elutajdonításával nem vádolta Pakotsot, csak annvit mondott, hogy gondatlanul járt el a Petőfi-relikviákkal. Így a nagy költő egyik emléktábláján Pakotsék mosókonyhájában mostak. Jókai ágyában pedig Pakotsék cselédje aludt. Erdemleges tárgyalásnál Balassa hangoztatta, hogy a nemzet erekléire mindenkinek vigyázni kell, különösen kellett volna azonban gondoznia azokat a Petőfi-ház titkáranak.

A tanúk kihallgatása során Ferenczy Zoltán, a Petőfi-Társaság elnöke úgy vallott, hogy alaptalan az a vád, hogy Pakots cselédje Jókai ágyában aludt volna. Ferenczy vallomása után Balassa kijelentette, hogy hajlandó megkövetni Pakotsot és vádjait elejteni. Pakots ezt nem fogadta el.

A perbeszédnek után a bíróság bűnösnek mondta ki Balassát rágalmazás és becsületsértés vétségében és két heti fogságra és kétszáz ezer korona pénzbírságra ítélte. Úgy Pakots, mint Balassa felebbeszedést jelentettek be.

Blank Arisztid inzultálása

Bukarest, április 1. Blank Arisztid, a Marmarosch Blank igazgatója vasárnap pénzügyi kérdéssel előadást akart tartani Bukarestben. A diákok azonban az előadás megtartását megátolták és a kijáratnál valaki Blank Arisztidet tetteleg inzultálta.

Az eset nagy izgalmat keltett a fővárosban. Olyan lapok, mint a Vitorul és a România elitőlőleg nyilatkoznak a támadásról.

A kamara tegnapi ülésén Madgearu parasztpárti képviselő szövé tette Blank Arisztid inzultálását. Kifogásolta, hogy az egész tüntetés alatt semmiféle hatósági közeg nem mutatkozott. Kérde a belügyminisztert, minő intézkedéseket tesz, hogy hasonló botrányok elő ne forduljanak.

Tatarescu államtitkár elismeri, hogy a miket Madgearu előadott, az megfélemlítésnek a valóságnak. Az eset felette sajnálatos és a kormány helyteleníti. A mi a hatóságok magatartását illeti, megállapítja, hogy maga a rendőrprefektus intézkedett a legutóbbi tüntetések alkalmával a rend helyreállítása érdekében. Figyelmezteti az ifjúságot, hogy nem ablakok bezúzásával, erőszakosságokkal és utcai mozgalmakkal, hanem a laboratóriumok csöndjében kell szolgálni a nemzeti kulturát. Mindenesetre vizsgálát tárgyává teszi, vajon a hatóságok teljesítették-e helyesen kötelességüket. A kormány nem téri, hogy egy kisebbség

terrorizálja a lakosság többségét. Szigorú eszközökhöz fog nyulni ha az érvényben levő törvények elégteleneknek bizonyulnak, úgy kivételes intézkedéseket léptetnek életbe.

Madgearu válaszában tiltakozik a kivételes rendszabályok ellen, mert a rend az érvényben levő törvények erejével is fenn lehet tartani. Nem járulhat hozzá a kivételes intézkedésekhez, mert ezeknek örve alatt politikai manővereket lehet csinálni. A fő az, hogy preventív, nem pedig megtorló lépésekkel dolgozzanak. A bukaresti rendőrprefektus most is tudta előre, hogy Blank Arisztid előadását megakadályozni, de még sem hiúsította azt meg.

Blank Arisztid az összes bukaresti lapokban nyílt levelet tett közzé a diákokhoz. Kijelenti, hogy az incidens nem fosztja meg attól a hitétől, a melyet az ifjúság nagy hivatásába vet. Majd kiemeli, hogy mit végzett a kultura szolgálatában s különösen hivatkozott arra, hogy itthon és külföldön mennyit tett a tanulóifjúság érdekében.

„Apolló” mozgósínház

Ma szerdán

Rejtelmek háza

második része — Ezt megelőzi:
Zigotto a bányarab 2 felv. vigjáték

Parfümök az összes létező illatokban, dekaneként kimérve **kaphatók**
Farkas István Apolló drogériájában

Husvél nagy cipővásár!!!

Gonda Testvérek

cipőnagyházában
Park-szálloda épület

Dusan felszerelt állandó nagy rakár női, férfi, és gyermek luxus cipőkben. Antilop cipők minden elképzelhető színben és formában. Lack, chevro, valamint színes bőrcipők legújabb és legjobb kivitelben. Saját érdekében tekintse meg, világvárosi 8 kirakatainkat.

Külön mértékutáni osztály

Mértékes cipők 24 óra alatt készülnek el.

MASITSZÜCS

Sirada Vlahuta (Szent János-utca) 2.

Izörme áru

nyári gondozása

molykár elleni megóvás biztosításával

átalakításokat és javításokat vállalok.

1924. április 2.

Mihelyes Mária megmondja a háboru okozóját

Mihelyes Mária egyik biharmegyei kis faluban lakik, nem sokat hall a világ folyásáról, ékegedő falusi polgárosszony módjára. Főz és sikkal és néha pörköltet is, mert ennek ez a rendje s 1920-ban rokonával, Mihelyes Györggyel vészt össze. Hiányzott a házból valami, ami azért nem volt, mert háború volt és a háború sok mindent, meg sok mindenkét is elvitt egy zsupfedeles falusi házból.

— Isten verje meg a császárt!

Igy fakadt ki nagy, nekikérsereedésben Mihelyes Mária s a császárkáromlás rettenetét csakhamar elvitt a gyorsan járó szárnyán a pletyka a községébe. Meg is indult felségserítés címen az eljárás Mihelyes Mária ellen, aki megmondatlan kifakadásáért tegnap került a nagyváradi törvényszék gróf Nesselrode tanácsa elé.

— Én kérem, — mondotta Mária — nem akarom minitányit sem sörteni a mai királyt. Tettein a kifejezést, de arra tettem, az a háborút okozta. Az pedig az osztrák császár volt. Az osztrák császár pedig meg is halt már kéremaláson.

Vád hiányában, mert hiszen azt a császárt szidni, aki nincs, nem tiltja a törvény. Így szünt meg a büntető eljárás Mihelyes Mária ellen.

Kisajátítják a kisebb református egyházi birtokokat is

A kisajátítási eljárást az egyházi birtokra egész Erdélyben, tehát Biharmegye területén is befejezték. Eppen ezért nagy meglepetést keltett a református egyház kebelében, hogy most a lessi református egyház ötven holdas vagyonára, melyet az első kisajátítási eljárások meghagytak az egyház tulajdonában, ismét kisajátítási eljárást indítottak és tegnap délelőtt megartották benne a tárgyalást. A járási kisajátító bizottság Matei táblabíró elnökelete alatt a lessi egyház ötven holdas birtokából harminckettőt most kisajátított és csak 16 holdat hagyott meg s az épületeket. A bizottság azzal érvelt, hogy a lessi református egyházközségnek csak 88 hívője van, tehát a törvény által előírt háromszáz lélekszámmal nem rendelkezik.

Az egyház nevében dr. Czeglédy Miklós ügyvéd, egyházi ügyész közokiratokkal és egyházkormányi törvénnyel igazolta a bizottság előtt, hogy még nyolc más község tartozik Lessen kívül a paróchiához, amelynek tehát a hívők száma együttvéve több, mint ezer és együtt alkotnak egy ugynevezett misszió egyházközséget. A misszió egyházközségét pedig nemcsak az egyház alkotmányja ismeri el, hanem elismerte már maga a kultuszminister is, mert a lelkeseknek ezen a címen kongruat fizet.

A kisajátító bizottság továbbra is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kisajátítási törvény missziós egyházközségről nem tesz említést, csak Less község lélekszámát vette figyelembe.

Ezen a tárgyaláson derült ki, hogy a kisajátítási eljárást ujabban felsőbb rendeletre kezdték meg, amely rendelet szerint a járási agrárbizottságok kötelesek a kisebb egyházi birtokokat felülvizsgálni és ahol nincs meg a háromszáz lélekszám — tekintet nélkül a paróchiához tartozó más falvak lélekszámára — kisajátítani.

Ez a rendelkezés a református egyházat súlyosan sérti. Ugyanakkor a görög keleti és görög katolikus egyházaknál jóval kevesebb lélekszám mellett is kiosztották a lelkeseknek a 32 hold és a kánornak a törvényszabta 16 hold földet, összesen tehát hetven holdat.

Az ellenzék megbuktatja a magyar belügyminisztert

Budapest, április 1. Napok óta folytat a Bethlen-kormány tanácskozást a parlamenti ellenzékkel arról, hogy a parlamentben ne akadályozza meg a szanalási törvényjavaslat elfogadását. Az eddigi meddő tanácskozás után most a miniszterelnök újabb eszmecserét kezd az ellenzékkel s megkísérli a pártközi béke megteremtését. Olyan platformon indul meg a tárgyalás, ami lehetővé teszi a kibontakozást és egyúttal garanciát ad arra, hogy nemcsak a kölcsön ügyében, hanem a belpolitikai számos más kérdésében is türethelyzet keletkezze. Miután az ellenzéknek főleg a belügyminiszter működése és politikája ellen van kifogása, a kormány elnöke éppen a belső béke érdekében meghozza az áldozatot és eljeli Rakovszky Iván belügyminisztert.

Lényeges, hogy az ellenzék egyik részé semmi körülmények között nem helyesli az obstrukciót s így ma már a minimumra csökkent ennek a veszélye.

Néhány ellenzéki képviselő ma is abban az irányba terelgette a mozgalmat, hogy az ellenzék közös deklarációt szerkesszen s annak a plénum előtt való felolvasása után tüntetőn vonuljon ki az ülésteremből. Főleg Hegymegi-Kiss Pál lelkesedett ezért az eszméért. Ezzel szemben áll a másik tény: az ellenzék zöme nem vállalja ezt a kockázatot.

A fajvédő csoport tagjai ma éjjel tartottak értekezletet Gömbös Gyula lakásán. Lehner-Lendvai István nem vett részt az értekezleten. Nem hozták még ugyan határozatot, de ellenzik a tüntető kivonulást s máris megállapodtak abban, hogy részt vesznek a vitában.

Nagy érdeklődés előzte meg a szociáldemokraták ma esti értekezletét. Este félkilencor össze is ültek a parlamenti frakció tagjai, közel éjfélig tanácskoztak, de még nem döntöttek. Holnap folytatják az eszmecserét s akkor fognak dönteni arról, milyen taktikát alkalmazzanak a kormány javaslatával szemben és megállapítják azokat az eszközöket is, amelyeket a legélesebb harcra szükségesnek vélnék. Alattomos a meggyőződés, hogy a szociáldemokraták is az obstrukció ellen fognak dönteni, de ugyanakkor köteleességévé teszi a frakció minden egyes tagjának, hogy felszólaljon a vita során.

Budapest, április 1. A nemzetgyűlés bizottságában Ugron Gábor kifogásolta a románokkal kötött megállapodást.

Bethlen miniszterelnök válaszolt a felszólalásokra. Kifejtette, hogy a magyar kormány praktikus megoldásra törekedett a román kérdésben. Az történt, hogy Magyarország és Románia kölcsönösen vizsgálta azt a keresetét, amelyet a román okkupáció költségeinek megtérítése címén, illetőleg a románok által okozott károk megtérítése címén egyrészt Románia, másrészt Magyarország intézett a jövőteli bizottsághoz. Ezek a követelések számszerűtlen összegben körülbelül egymásként voltak. Este nyolcok félbeszakították a vitát. A bizottság tegnap délután 4 órakor folytatta munkáját.

Budapest, április 1. A nemzetgyűlés mai ülésén harmadszori olvasásban elfogadták a földreform-novella második szakaszának módosítását, majd a középsikolai javaslatok általános vitáját folytatták. Bozsik Pál volt az első szónok, aki mindenekelőtt visszautasította Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszternek azt az állítását, hogy kizárólag a reformációnak köszönhető a közoktatásügy fejlődése. Nem lehet elfeledkezni a katolicizmusnak felébredéséről sem. A javaslat kapcsán aggodalmát fejezi ki, hogy a humanisztikus gimnáziumok a tervezett intézkedések következtében nem lesznek versenyképesek s valamennyien realgimnáziummá lesznek kénytelenek átalakulni.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter válaszában azt hangsúlyozta: Tudatában van annak, hogy a katolicizmusnak, főleg pedig a jezsuitarendnek minő érdemei voltak az oktatásügy, különösen az egyetemek létesítése körül.

Drózdly Győző volt a következő szónok. Azt fejtette, hogy a javaslatban politikai intézkedések vannak.

Szünet után Drózdly Győző megkövette a Házat. Megjegyzésében a numerus claususról beszél. Ha a kultuszminiszter nem helyesli a numerus clausust, akkor tőrlője is el Haller Istvánnak ezt a kultusellenes és botrányos törvényét a törvénykönyvből. (Zaj.) Több mint ezer zsidó diák tanul külföldön. Hát azt számíthatjuk, hogy ezek fejenként legalább húszmillió magyar koronát költenek, akkor azt láthatjuk, hogy húszmilliárd koronájába kerül az államnak a numerus clausus. A numerus clausus tehát nem más, mint hivatalos koronakicsempészés. S akik kimentek külföldre tanulni, azoknak majd az életben nagy előnyük lesz.

Dorian Filmszínház

Szerda — csütörtök

Shakespeare hallhatatlan remekműve

A velencei kalmár

8 nagy felvonás.

Henny Porten
Harry Liedtke

Werner Krauss
Jacob Tiedtke

Lia Eibenschütz
Ferdinand von Alfen

Elsőosztályú állandó munkára
nagy munkások felvételnek.

Lebovits és fia
szabó cégnél.

Tavaszi nyári női kalap
ujdonságok nagy választékban,
a legolcsóbb árban

Nagy Mihály Reg. Ferd. (Rákóczi) ut 12

— Női és férfi kalapok alakítását a legújabb divat szerint készítik. —

Kisgyűgy és nagyban elárulások.

Felkiáltások a jobboldalon: Miért?

Drózd Győző: Mert ott nem gummi-botos felvonulásokra tanították őket. Ez után határozati javaslatot nyújt be a numerus clausus eltörlésére. Majd a fegyelmi ügyekről beszélt. Száz és száz kiváló tanítót és tanárt távolítottak el alias politikai bosszúból állásából.

Nagy Ernő: És a sok csepürágót meghagyták.

Drózd Győző: Zilahy-Kiss Jenő volt minden fegyelmi ítéletnek az irányítója, aki a kommunizmus alatt ruharekvirálással is foglalkozott.

Rothenstein Mór: És ez az ember ma a főváros polgármestere. Szégyen gyalázat. (Zaj.)

A javaslat vitáját holnap délelőtt folytatják.

Az új bérletitörvény

Ismereti: Dr Lengyel Zsigmond

III.

Ha a bérlő által fizetett bér nem volna elegendő az ingatlan adóinak és a jelzálogos kamatainak fedezésére, a tulajdonos az arbitrálo bizottságnál a bér megállapítását kérelmezheti. A megállapítandó bér azonban nem haladhatja meg a bérlő jövedelmének egyötödét.

Azon bérlők, akiknek évi jövedelme 250.000 leinél többet tesz ki, tartoznak a tulajdonossal meg egyezésre törekedni és ha ez létre nem jött, akkor a bért az arbitrálo bizottság fogja megállapítani akként, hogy a megállapítandó bér az 1914. évi bér-huszsorosánál nagyobb és nyolcszorosánál kisebb nem lehet.

A törvény által meg nem hosszabbított bérleti szerződések bérei tekintetében a törvény akként rendelkezik, hogy az átmeneti egy év alatt a dohánytözsdek, a kisiparosok és kézművesek üzlethelyiségeik bére fejében az 1914. évi bér 7-szeresét, egyéb üly bérlemények után pedig ugyanezen bér 14-szeresét lesznek kötelesek fizetni, valamint ezenfelül a bérlőket terhelik az összes községi díjak és illetékek.

A bér ez esetben sem lehet kevesebb az 1923. évben már fizetett bérnél.

Ugyanezen béremeléseknek vannak alávetve a kivételes törvények hatása folyományaként alacsonyabb bérek mellett, valamint az 1914 augusztus előtt megkötött és folyamatban levő bérleti szerződések is.

A bérfizetések időpontjai tekintetében a törvény akként rendelkezik, hogy míg az arbitrálo bizottság a bér megállapítása kérdésében nem határozott, addig a lakásbérlő a fentebbi bérmegállapításoknak megfelelő összegeket, a többi bérlők az 1923. évben már fizetett béreket lesznek kötelesek az esedékesség időpontjában a bérbeadónak megfizetni.

Az arbitrálo bizottság által megállapítandó bér a 3 évi meghosszabbítás egész időtartamára kiterjed. A bérfizetésnek a lejáratú időpontokban elmulasztása a bérviszonyoknak megszüntetését vonja maga után a tulajdonos javára.

A bérlő bérjévedelme megállapítása alapját a terhére az 1923. évben megállapított összjövedelmi adó alapja fogja képezni, amelyhez hozzájárul a vele együtt élő személyek összjövedelmi adóalapjának a jelenése.

Mely esetekben kell a bérfelemlés iránti igényeket bejelenteni?

Az új törvény értelmében a meghosszabbított bér szerződések alapbéréit, a bérbeadó és a bérlő közötti meg egyezés létre nem jötté esetében törvényszéki szék helyeken az ítélet tábla és illetve a törvényszék mellett létesített arbitrálo bizottságok, egyéb helyeken pedig az illetékes járásbírószékek állapítják meg.

Az arbitrálo bizottságok két bíróból és a pénzügyigazgatóból, vagy helyetteséből alakítandók a

tábla és illetve azon törvényszéki szék helyeken, ahol tábla nincsen, a törvényszékek első elnökei által.

A bérösszeg megállapítása iránti kérvények az új bérleti törvény meghirdetése napjától, vagyis tehát 1924 március hó 27-től számított 30 napon belül terjesztendők elő és ezen időn túl figyelembe vétetni nem fognak. A kérvény két példányban adandó be és ebben feltüntetendő a bérlő vezeték és keresztnéve, foglalkozása, lakása, az ingatlan, melyet bérben tart, az eddig már fizetett bér, azon összeg, melyet a tulajdonos megállapítani kér és az ennek megállapítása alapjáit képezhető összes adatok. Ki kell terjeszkedni a kérvényben arra is, hogy kik laknak együtt a bérlővel és ugy a bérlőnek, valamint a vele együtt lakó egyének vagyoni és kereseti viszonyaira. Ezen adatokra azért van szükség, miután a törvény értelmében a bizottság a bérlő jövedelme megállapításánál az ő saját egész jövedelmén felül, minden vele együtt lakó személy jövedelmének fele részét köteles figyelembe venni, kivéve a bérlő szolaszemélyzete jövedelmét, mely számításán kívül hagyandó.

Ha a szerződés a feleség nevére szól, úgy a férj jövedelme egészen veendő számításba.

A beadott kérvények csak abban az esetben fognak figyelembe vétetni, ha azokhoz hozzacsatolja a kérvényező a törvény által létesített különleges illeték befizetését igazoló nyugtát. Ez az illeték a tulajdonos által megítélt kért felemelt bérösszeg, vagyis tehát a tényleg fizetett bér és a megállapítani kért bérösszeg közötti különbözet 3%-a. Csatlólandó továbbá a kérvényhez a bérlő által fizetett összjövedelmi adó mennyiségét igazoló perceptorátusi bizonyítvány. A kérelemhez felhasználni kívánt összes okiratokat köteles a kérvényező általa hitelesített másolatban becsatolni.

(Folytatjuk.)

Nagy János óvakodik a publikumától

Sors ez is, a becsületben őszült, kivész emberlajta nem kivételes, de annál jellemzőbb vezetete...

Valski harmincöt esztendőn keresztül hitte, érezte, hogy köze van a publikumához. Ne gondoljunk ezáltal primadonnára, sem kényeztetett írora, egyszerű postásemberről van szó, a neve is az elképzelhető legmindensébb. Nagy Jánosnak hívják (nem az a tréfás Nagy János, aki leveleket ír a Nagyváradban) s szoro abban meghatározva levé hordó Nagyváradon. A publikuma sohasem lize ett antrét, nem hívta ügönvők elé s harmincöt éves levé hordói évfordulója alkalmából jó ha éhveneszni nem hagyja a jubilárost. Emberlőn keresztül minden áldott nap feszűlten várunk pedig Nagy János jelenésére.

S ő hű volt és változatlan. Hozta az anizs-kártyát távoli kedvesétől s a sürgőnyt, melyben „anám pénz” követel megzorult gyermekek Nagy János jelenéséhez hozzátartozott a hivatalos ajánlott levél s az ötkilós vesszőkosárban a postacsomag. Nagy János befordult az utcára s az ablakból és kapualjakból nevéden csicsergett, tremolozott felé a meleg, barátságos, szeretetteljes emberi hang:

— Nagy ur! Hozott-e levelet?

— Nagy bácsi! Megint megfedekezett?...

E. Nagy bácsi megérőn mosolygott, ígért, vigasztalt és adott hozott. Mámor volt számára a szerelet sok furcsa külsősége s harmincöt évig úgy érezte, eltérhetetlen szálekbl szövődött kötelek közt s a „publikum” között.

De hej, jött a nap a nagy kiábrándulás! Harmincöt év szolgálat után Nagy János nyugdíjba került. A tarjai még munkabírók, az egészég úgy ahogy tarja még magát az izmaiban. Mégis, ahíról egy életen keresztül a hivatal gondoskodott, nem esoda, ha ilyenkor pár száz fo-

rint nyugdíjával, nagy családjával kétségbees

Nagy Jánossal furcsát változott ez a világ. A kenyérből kicsöppent emberek pesszimizmus-a ömlött jövedelén. Mióta más hordja leveleket, Nagy János nem hallja a megszokó ovációt. Kapualjak, kitárt ablakok nem köszörik, senkise kéri mi baja Nagy ur? A közön az önzés abban a percbe szettépte a publikum és Nagy János közös kötelekeit, amint Nagy megszünt levelet hordani s lett egyszerűen Nagy János.

A penzionált postás elhatározta, hogy élet favágásból fogja fenntartani. Ki hirdetés után akarja kéri a postatisztviselő urakat é hűgyeket, hogy akik vele annyi év-n át dolgoztak „egy szakmában”, legyenek iránta könyörülettel s ha favágóra van szükségük, forduljanak hozzá, Virág-utca 1. szám alatt lakik.

Nagy János nem meri kiténni magát a publikum részeről érhető családoknak. Hallot valamit arról, hogy a közönség általában hűtelen szokott lenni kedvenceibez s bizonyos jelek napról napra megerősítik az érteülést. Ovaoságból egyelőre csak szakmunkájában tapogatózik: lehet-e becsületes munkával kenyerét megkeresnie?

Fátyol harisnyák

minden színben,

szövött divat keztyűk

jumper selymek és pamutok

nagy választékban legolcsóbban, **Molnárnál**

Bonlevard Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 9. szám.

Gobellnek

Kelinek

Selyamsztlák

mindennemű kézimunkák és hozzávaló anyagok

PETERDI

kézimunka ipar

Str. Ladislau (Körös-utca) 10

Kézimunka előnyomda

360 Lei

egy legdivatosabb finom nyulszőr

KALAP

300 és 250 Lei

egy legsikkesebb gyapjú divat-

KALAP

Csak elsőrangú megbízható márkák u. m. Bor-saline, Gyakits, Haiban, Hükel, stb. stb.

Legolcsóbban

SPLENDID-nél

Avram Iancu (Kossuth)-utca 16. Hungária épő-gyárral szemben

„HERCULES” fehérnemű a legszebbek és legolcsóbbak
Kapható: SAS-PASSAGEI Ierakataál.

KALAPOKAT

divatosan fest női lizré párisi
olcsón tisztit férfi szalma bécsi
szépen alakit gyermek filcz modellekre

Legolcsóbban vásárolhat elegáns férfi kalapot
Zölfa-utca 21 szám alatt levő üzletünkben.

Puha dival kalap 160. Kemény kalap 200 Leifől feljebb.

HELLER & DEUTSCH

volt FRIEDLÄNDER kalapgyár

Bulv. Regele Ferdinand (Rákóczi)-ut 20.

A szerb parlamentet bizonytalan időre elnapolták

Belgrádból jelentik: Az ellenzék kivonulása a szkupstina üléséről — az ellenzéki sajtó szerint — a jugoszláv parlamentarizmus csődjét jelenti. „A parlamentarizmus összeomlása Jugoszláviában” — írja többek között a „Politika” — kikerülhetetlen. Öt éven át folyton hívogatták a horvátokat a parlamentbe és amikor bevonultak, megakadályozták őket a parlamenti munkában való együttműködésben azzal megokolással, hogy a Radics-párti képviselők az állam érdekei ellen dolgoznak. Előbb erről meg kellett volna győződni és csak azután lett volna szabad a parlamentarizmus kisebbség kormányának a most választott utra lépnie.

Közben a szkupstina hihetetlen gyorsasággal végez a kormány által beterjesztett javaslatokkal. Miután szinte vita nélkül elfogadta az Ausztriával való egyezményt a Szerbiában lévő volt osztrák-magyar konzuli épületek jugoszláv tulajdon való átengedéséről, megszavazta a Bulgáriával kötött szerződéseket tartalmazó törvényjavaslatot, továbbá a Japánnal kötött kereskedelmi hajózási kedvezményt és a nemzetközi postai és távirda egyezményt. Az ellenzék részéről a javaslatok tárgyalásánál csupán egyetlen szocialdemokrata képviselő volt jelen. E törvényhozási munkálatok elvégzése után a szkupstinát ma bizonytalan időre elnapolták.

A banktisztviselők létszámcsoökkentése Magyarországon

Budapestről jelentik: A pesti bankok a tisztviselő-létszámcsoökkentés gondolatával foglalkoznak és egyes pénzintézetek már hónapokozban is felmondtak néhány hivatalnokuknak. Ma, holnap utoljára ismét több bankban kézbesítettek felmondó levelet néhány tisztviselőnek. Egyelőre mintegy 150 tisztviselőt bocsátottak el, de a további létszámcsoökkentést is tervezték a legtöbb bank. Főképpen azokat a fiatalabb, ideiglenes tisztviselőket bocsátják el, akik a próbaidő alatt nem váltak be, de elbocsátásuk olyan idősebb tisztviselőket is, akik mint volt állami hivatalnokok kerültek bankokba és szintén nem feleltek meg a követelményeknek. A komoly létszámcsoökkentési akció mindezekig nem indult meg.

Egyelőre a Kereskedelmi Bankban mintegy 30, a Belvárosi Takarékpénztárban 40, az Angol-Osztrák Bankban és Jelzálog Hitelbankban 15—15 hivatalnoknak mondták fel. A Magyar-Olasz Bankban felszólították a tisztviselőket, hogy önként jelentkezzenek, akik hajlandók elmenni és számukra a felmondási időre járó javadalmazást és a végkielégítést biztosították. Előkezesületek folynak a létszámcsoökkentésre csaknem minden bankban, így a Hitelbank tisztviselői úgy tudják, hogy itt formális B-lista készül, amelyen a szereplő hivatalnokok ma már nem is részesültek fizetésjavításban. Több pénzintézetben repülőbizottságok működnek, amelyek az egyes osztályok munkáját figyelik és megállapítják, hol dolgozik a kellenél több tisztviselő.

A bankok létszámcsoökkentése igen súlyosan érinti a tisztviselő-társadalmat, mert a gyári- és ipari vállalatok — a jelenlegi gazdasági helyzet folytán — eddig is csak csökkentett tisztviselő-létszámmal dolgoztak. Ilyen körülmények között már eddig is mintegy 2—3000 férfi magántisztviselő van munka nélkül és körülbelül ennyi az állástalan nőtisztviselő száma. A rossz tőzsdéi konjunktúra is érezteti hatását, mert a kisebb magánbankok és tőzsdébizományi cégek is nagy számban bocsátják el tisztviselőiket. Az állástalan nőtisztviselők helyzete a legkétségbeesettebb. Sokan közülük az erkölcsi zűllés lejtőjére jutottak.

Tudósítónk a bankok tisztviselő létszám-redukciójával kapcsolatban kérdést intézett Erdős Antalhoz, a pénzügyeti Tisztviselők Országos Egyesületének elnökéhez, aki a következőket mondotta:

— Öt év óta kálvária a tisztviselők élete. Előbb lehetetlenül kicsiny javadalmazással neheztelték meg a megélhetést, most pedig könyörtelen létszámcsoökkentéssel még az utolsó falat kenyert is kiűzték a szájukból. Öt év óta a bankok embertelen tisztviselő-politikát űznek és most ismét kísért a létszámredukció, amelyre készen állnak. Munka annyira van, hogy a tiszt-

viselők most is állandóan túlórázni kénytelenek. Nem volna szabad egy sereg egzisztenciát teljesen tönkre tenni azzal, hogy egyszerűen az utcára teszik a tisztviselőket.

ÚJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félévre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hírlapiroda, (Telefon 13—01.)

* **Hálókocsijegyet Európában bárhol közlekedő hálókocsira kiállít a nagyvárosi menetjegyiroda.** A menetjegyiroda a magyarországi állomásokra továbbra is kiad közvetlen jegyeket, csupán a C. F. R. pénztárai nem adhatnak ki.

* **Szöllőssy tanácselnök hivatalában.** Szöllőssy Gyula táblabíró egy havi betegség után felgyógyult és tegnapi elfoglalta hivatalát. Felgyógyulása alkalmával a jogász-társadalom ószatlan örömmel üdvözölte Szöllőssy Gyula tanácselnököt, aki ma is, mint a múltban, a bírói kar egyik büszkesége.

* **Averescanuskok agitációs uton.** Vasárnap a nagyvárosi Averescu-párt három tagja, Horváth Endre volt szenátor, Jacob József volt prefektus és Turla Miklós ügyész Körösgyíresen tartottak agitációs gyűlést. Közel ötszázán hallgatták a beszédeket s határozati javaslatot fogadtak el, amelyben követelik, hogy a kormányt Averescu tábornok vegye át magához.

* **Rotschild mentette meg a frankot.** Párisból jelentik: A külföldi frank-spekuláció tudvalevőleg pánikot keltett Franciaországban és mindenki azt hitte, hogy a frank zuhanását nem lehet megállítani és a francia pénz elérkezett a katasztrófához. Az utóbbi két hét alatt azonban a frank megjavult, új erőre kapott úgy, hogy azok, akik a frank bukására spekuláltak, milliárdokat veszítettek, viszont Franciaország megnyerte a pénzügyi csatát. Most derül ki, hogy a frankot Rotschild mentette meg. Poincaré ugyanis összehívta a legkritikusabb napon a párisi nagybankok elnökeit és a teendők felől tanácsot kért. Elsőnek Rotschild Eduard kért szót és kijelentette, hogy a Rotschild-ház egész vagyonát felajánlja a frank megmentésére. A kijelentés óriási hatása volt. Az összes többi bankelnökök csatlakoztak ehhez a kijelentéshez. Rotschildék csakugyan összes idegen valutájukat piacra dobták, elkezdtek az összes külföldi piacokon a frankot vásárolni úgy, hogy egy hét alatt a frank behozta összes veszteségeit. A francia sajtó most egyébbel sem foglalkozik, mint Rotschild dicsőítésével s ebben a dicsőítésben részt vesznek a legszélso antiszemita lapok is.

* **Kérvényben kell kérni a bejelentőlapok kiállítását.** Miután a rendőrségnek tudomására jutott, hogy a bejelentőlapokkal visszaélések történtek, Hriar kapitány elrendelte, hogy aki 1921 előtti időben kéri lakásvizonyai rendezésére a bejelentőlapot, kérvényezni kell a rendőrprefektushoz. Minden kérvényt egy nap alatt elintézik és meggyőződést szereznek minden kérvényező lakásvizonyáról. A kérvény a következő mintá szerint készíthető el. Domnule Prefect! Subsemnatul (név) domiciat in Oradea-Mera) Str. (utca, házszám) nascut in anul (születési év) in születési helye) in onoara da rag sa bineresiti a ordona sa-se cercetare registreue Biroului de populatie si sa mise elibereze un buletin de informatii din care sa reosa ca

sunt amintat ca locuitor in acest oras din anul (ide az az évszám és hónap jön, amióta a kérvényező Nagyváradon lakik). Cu deosebita stima (névalírás). Azoknak, akik 1921 utáni időből kérik bejelentőlapot, annak ezután sem kell kérvényt beadni, hanem azonnal kiadják a bejelentőhivatalban. A bejelentőhivatali kérvényeket naponta 10—12 óra között fogad el az illető hivatal I. em. 18 alatt.

* **Habsburg Károly halálának évfordulója.** Budapestről jelentik: Az elhunyt Károly ex- király halálának évfordulóját gyásznaposság keretében tartották meg Budapesten. A Mátyás-templomban mise volt, melyen a kormány, a papság és a katonaság képviselői jelentek meg.

* **Az újságíró egyesület új ügyésze.** Az Erdélyi és Bánati Újságírók Országos Egyesületének nagyvárosi csoportja tegnap tartott közgyűlésen a megüresedett ügyész állásra egyhanglag dr. Czeglédy Miklóst, a kiváló ügyvédet, az egyesület tagját választotta meg.

* **A kisenewi rabbi rendelete.** Bukarestből jelenti a Rador: A közoktatásügyi miniszter vizsgálatot rendelt el Tireslohn kisenewi főrabbi ellen, aki hitközsége tagjainak és a zsidó növendékeknek olyan utasítást adott, hogy szombaton ne járjanak iskolába.

* **Nyugdíjazások a vármegyében.** A megyei nyugdíjbizottság nagyrészt saját kérelemre, másrészt az államnyelv nem ismerése miatt, nyugdíjazta a következő tisztviselőket és szolgákat: Fejes Géza sümegi jegyzőt, László Miklós adonyi jegyzőt, Horváth Péter margittai jegyzőt, Tordai Ferenc szunyogi, Kiss István paptamási, Gerlán János gyúvásárhegyi, Kanizsai Gyula nagyszalontai, Szűcs Géza siteri, Berényi Sándor érmihályfalvi, Kovács Ferenc kisházi, Sasfrányi Zsigmond diószegi, Kocsis Béla árpadai jegyzőket. Ezek egyrésztének helye már régebbi idő óta be van töltve. A vármegye központi hivatalától saját kérésére Pillmann Ödön számvevőt és Pálczay Viktor díjnokot, Körösy József járási irodatisztet, továbbá Halmi László és Mönus Mihály hajdukat. A hivatalban levők nyugdíjazásai április elsején kezdődnek.

* **Mérkőzés a sakk világbajnokságáért.** Newyorkból jelentik, hogy a sakk világbajnokságért folytatott sakkturnában Lasker legyőzte Rétyit s eldöntetlenül mérkőzött Yates ellen. A tizenegyedik forduló után a helyzet ez volt: Lasker hat és fél, Aljechin, Rétyi hat, Capablanca, Tartakover öt, Bogeljubov négy fél.

* **Nyakkendő, divat férfi zoknik mélyen leszállított árban szerezhetők be Vezérnél.**

Harisnya kötőpamut

a legfinomabb kivitelben, minden vékonyságban megérkezett olcsó árak a

FISCHER

áruházában, Sas - passage.

Szerezzen családjának

kellemes husvét ünnepéket

azzal, hogy házát az újonnan érkezett legkiválóbb gyártmányú és bámulatosan finom minőségű

zománc edényekkel

szerezze fel, melyek mindenkinél legolcsóbban kapható

Spitz Sámuel

vasnagyszerű kereskedése, Nagypiac, Kugler-ház

* Utazás Magyarországra. Bukarestből jelenti a Rador: A C. F. R. vezérigazgatója közli, hogy a Magyarországra szóló közvetlen vasúti jegyek kiadását április 15-ig felfüggesztette.

* Megfelebbezték Peter Julián lakását. Peter M. Julián volt prefektusnak a rekviráló bizottság tegnapelőtt tudvalevően az Apolló-épületben utalt ki lakást. A kiutalást Carp huszárfőhadnagy megfelebbezte azzal az indoklással, hogy a lakásban mindig tiszt lakott, tehát nem utalható ki civilnek s magának kérte a lakást. A bizottság elutasította a főhadnagy kérését azzal, hogy a lakás felett már korábban döntöttek, azonban joga van a törvényes fórumokhoz felebbezni a határozat ellen.

* Rejtelmek háza második része. Az Apolló mozgósínházban tegnap délelőtt tartották meg a Rejtelmek háza második részének sajtóbemutatóját. A második rész cselekménye még sokkal izgalmasabb, mint az első részé. A cselekmény már itt kibontakozik és a rendezői bravúr, a filmtechnika csodái felejtethetetlen szép dolgokat produkálnak. Mosjukine, aki a vezető szerepet játssza a darabban, most újból nagy művészi feladatot oldott meg. Ha hozzászámítjuk még a festői vidéket, ahol a második rész játszódik, a gyilkosságért 20 évi kényszermunkára ítélt férfi szökése, az üldözés és a szerencsés menekülés — a testben, lélekben megtört ártatlan ember vergődése palotája környékén, az önfeláldozó felelősség, aki az igazi gyilkosból ezer asszonyi ravasz-sággal próbálja kivenni titkát — mind olyan rendezői kezéből került ki, hogy feledtetni velünk a bizony sokszor unalmas filmes cselekmény szokásos trükkjeit. A Rejtelmek háza csodálatos remekmű. A színészek munkájától eltekintve — ha ugyan ez lehetséges — a rendezés, a cselekmény pergése olyan izgalmas, hogy legjobban szeretné a szemlélő egyszerre végig nézni mind a négy részt. (—)

* Elvesztett. Egy hadiárva fiatal fiú, aki most lett kinevezve a váradi vámhöz, elvesztette pénztárcáját, melyben az összes iratai, születési bizonyítványa és a kinevezési okmánya is bent voltak. Az iratok Amuza W. Ioan névre szóltak. Kéri a becsületes megtalálót, hogy a tárcát, amely rá nézve ugyanis értéktelen, adja be a Nagyvárad kiadóhivatalába.

* Április 1-étől teljesen új műsor az Excelsior-barban. Kezdeté fél 11 órakor.

* Megnyílt a nagyváradai tüdőszanatórium. A vasút közelében, a szőlőhegyek között fekvő oradea-marei (nagyvárad) Tüdőszanatórium megnyílt. Szanatórium munká a leghigiénikusabban van berendezve és a legmodernebb gyógyszerközökkel van felszerelve, mint: hidegvíz-gyógymód, magaslatti fekvőcsarnokok, quare-lámpa (kékfény) laboratórium és mesterséges pneuotrochax stb. Jelenleg napi ápolási díjaink a következők: I. oszt. betegek után (külön szoba) 150 lei. II. oszt. betegek után 80 lei és III. oszt. betegek után 40 lei. Az igazgatóság.

RŐFÜSÁRUK
szabó- és cipész bálésárunk
nagyban és kicsinyben a legolcsóbbak
GUTTMANNAL Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) és
Vitez M. (Nagypiac) sarok.
Vásznak határozottan óriási mennyiségben **raktáron.**

Olcsó beszerzési forrás
HUSVÉTRA
Üveg, porcellán, zománcdény, evő-
eszköz, háztartási cikkek
Bazárárunk
játékok, utazókosár, kosárárunk, ajándék és dísz tárgyak.
Farkas áruház
Strada Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 5. sz.



Azon a töröm a fejem, hogy az olyan természetű kéréseket, mikkel polgártársaim hozzánk fordulnak, miután ők eleget törték a fejüket a megoldáson, hová adnunk száljuk. Azt már gondolom, hogy ha egy ház bedűl s agyonüt néhány gyereket, asszonyt, családapát, a háztulajdonos tud védekezni, mert ő írást tud felmutatni, hogy a háza rom, de azt nem tudom, hogy nem fogják-e mégis bezárni gondatlanságért, vagy ha őt nem, az esetben életben maradt apát, hogy miért nem lakott az isten szabad ege alatt, ami állítólag annyi kivánság dacára sem szokott lerogygni. Végre is úgy gondolkodtam, hogy a Szerkesztő Urhoz küldöm e háztulajdonos levelét, hát ha az újságból tudomására jut annak a hivatalos közegnek, akihez tartozik s akinek személynét én nem tudom kisütni. Pápa Ferenc polgártársam a következőket írja hozzánk küldött levelében: A Szent Anna-utca 24. szám alatt levő házamnál van egy rozoga épület, mely áll 2 szobából és közös konyhából. 1920 augusztus 13-án elrendelték ennek a lebontását. A hatóság akkor felszólította a lakáshivatalt, hogy a két benne lakó családnak utaljon ki lakást, de ez csak a nálam lévő véghatározaton van írva, mert lakást nem kaptak. 1923. tavaszi szemlén, újból jegyzőkönyvet vettek fel, a ház lebontására engem köteleztek is rá, de a lakókat nem helyezték el. Most pedig mivel már a kéményseprő sem seprí a kéményt, március 8-án délután kigyuladt és kevesen mult, hogy a házba nem égtek a családok és nem gyúltak meg a szomszéd-házak is. Az épület egyrésze majdnem ki van dőlve s nem tudni, mikor rogyik a lakókra. Most azt akarom tudni, igen tisztelt Szerkesztő Ur, hogyha rájuk dűl a ház a benne lakókra, vagy ha kigyulad, ami minden percben várható és bele égnék, még hozzá a szomszédok is légnék, kit fog akkor terhelni a felelősség? Engem, hogy miért nem dobálom ki azokat a szegény lakókat az utcára, hogy nehegy rájuk dűljön, vagy hogy ne égniük benne, vagy pedig a hatóságot, hogy miért nem gondoskodik ezekről a szegény benne lakó családokról, kik nem képesek más lakáshoz jutni. Maradok kiváló tisztelettel: Pápa Ferenc, a ház tulajdonosa.

* Meghívó. A Háztulajdonosok Szövetsége évi rendes közgyűlését a városháza közgyűlési termében **felvő hó 6-án (vasárnap) délelőtt fél 11 órakor** tartja meg a következő tárgysorozattal: 1. Titkár jelentése a Szövetség igazgatóságának és végrehajtó bizottságának kifejtett működéséről. 2. Pénztárnok jelentése, a mult évi számadások előterjesztése és határozathozattal a felmentvény megadása kérdésében. 3. Dr. Lengyel Zsigmond szövetségi titkár előadása az új területi törvény rendelkezéseiről. 4. Dr. Várady Ödön helyettes elnök előterjesztése az építkezések megkezdésének szükségességéről és indítványa az építkezések lehetővé tétele érdekében. 5. Indítványok, amelyek a közgyűlés határnapja előtti napon bezárólag terjesztendő elő a Szövetség titkári irodájában. Felkérjük Szövetségünk tagjait, hogy a tárgysorozat közérdekű voltára tekintettel, a közgyűlésen teljes számban megjelenni és tagsági igazolványaikat is magukkal hozni szíveskedjenek. Oradea-Mare, 1924. április 1. A Háztulajdonosok Szövetsége képviselőiben dr. Lazar Aurél elnök, dr. Lengyel Zsigmond titkár.

* Tavaszi divat szövet-vásár Rimanóczy-utcán Kertész Reklám üzletében, ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol. E cég szolid és megbízható.

* Gesztenye-Piré 1 drb. 2 lei Benedeknél

* Ottó állapota javult. Lequitóból jelentik: Ottó állapotában lényeges javulás állott be. Miután láztalan, tegnap felkelt betegágyából.

* Bugáriu büntetését a tábla is jóvá hagyta. Bugáriu Mihály hegyközségi jegyző tavaly agyonlőtte faluja kisbíróját, mert az lelkiismerete miatt nem tudta eltitkolni, hogy ő (Bugáriu) fegyvert csempészett az egyik lakos házába, akit aztán feljelentett fegyverrelrejtés miatt a hadbíró ságnál. A rettegett ember annyira bizott hatalmában, hogy nem riadt vissza a gyilkosságtól sem, melyet a bíróság előtt önélelemnek akart feltüntetni. A törvényszék azonban bebizonnyitottak látta a büntényt és Bugáriu hat évi fegyházra ítélt. Az ítéletet a napokban a tábla is jóváhagyta.

* A „Lakásbérlet Szövetsége” értesíti a bérletközséget, hogy az új törvénynek a bérletre vonatkozó rendelkezéseit a közeli napokban részben a lapok útján, részben pedig az alábbi helyeken és időben tartandó előadásokon fogja ismertetni. Ismertető előadást tartunk: F. hó 6-án (vasárnap) d. e. fél 11 órakor a velencei áll. elemi iskolában. F. hó 6-án (vasárnap) d. u. 5 órakor a városháza közgyűlési termében, F. hó 7-én (hétfőn) d. u. 5 órakor a széles-utcai áll. elemi iskolában. F. hó 8-án (kedden) d. u. fél 7 órakor a vitéz-utcai áll. elemi iskolában és f. hó 9-én (szerdán) d. u. fél 7 órakor a csillagvárosi áll. elemi iskolában. Kérjük a bérletközséget, hogy a fenti előadásokat bevárni s azokon résztvenni szíveskedjenek. Értesítjük továbbá bérletársainkat, hogy tekintettel a bér emelésére, lépést tettünk a víz és csatornázási díjak, valamint egyéb járulékok leszállítása iránt.

* Az aprópénz-mizéria. A „Nagyvárad” a mult heten több ízben is rámutatott arra az abszurdumra, hogy a közhivatalokban nem fogadják el az aprópénzt, sőt a 20 lejes bankókat sem. Tegnap erről a Dimineata terjedelmes cikket ír. Elmondja, hogy tapasztalata szerint Nagyváradon sem a jegybank fiókja, sem az adóhivatal nem veszik el az aprópénzt. Azok a kereskedők, akik portékájukért kis bankókat kapnak, halomszámba kénytelenek őket gyűjteni és nem képesek tudolni rajtuk. Sürgős intézkedést kér.

* Elfogtak egy országosan körözött betörőt. Tegnap az aradi rendőrség elfogta és Nagyváradra kísérte Bozsik János országosan körözött betörőt, aki a telen Nagyváradon és Nagyszalontán is több betörést követett el. Bozsik tört be Roxin Teleki-utcai cipész műhelyébe és Lefkovic Szt. János utcán levő üzletébe is. Nagyszalontán Bajai Lajos szabót rabolta ki. Bozsik komiszár special folytatja Bozsik kihallgatását, akinek még több büncselekmény terheli lelkiismeretét.

* Adakozás. Az izraelita hitközség finárváza részére Szalay József 1000 leit, Laendler Ferencné férje halála évfordulója alkalmából 100, Z. J.-né 50, Kirschner Herman 150, dr. Sajósi Györgyné 50 leit adományozott. Természetbeni adományokat küldtek: Z. J.-né, Boros Jenőné, Schustek Gyurka, Benedek Miksa, Katz Ödöné, Berger Sándorné, Deutsch Miksa, Vajda Sándorné, Kohn Jenőné, Schwartz B. né, Lőrincz Mártonné, Vajda Jánoska. A zsidó aggodháza részére Deutsch Sándorné 30 leit, természetbeni adományt: a purim alkalmából László Mártonné, Mautner Ignác, Erdélyi Miklós dr. Kohn Jenőné Stern Sománé küldtek. Mindezek adományokért halál köszönetet mond az intézmények vezetősége.

ZONGORA
bőrözést hurozást
szpecial angol mechanica javitást és
hangolást eszközöl külföldi erő.
Cimeket felvesz:
STERNBERG I.
régiségüzlet, Kishidő. — Telefon 13.45. sz.

* **Óriási sikere volt a bécsi Ady-ünnepnek.** Bécsből jelentik: Nemcsak Bécs magyarosságának, de az egész osztrák fővárosnak legkimagaslóbb irodalmi eseménye volt a bécsi Ady-ünnep, mely minden tekintetben jelentős sikerrel járt. Az egyik bécsi estilap a következőképpen emlékezik meg a költő emlékünnepeiről: A magas beléptidijak ellenére is végnélküli tetszésnyilvánítások közepette tartották meg az itteni magyarok Ady-ünnepélyüket. Nemcsak arról tettek tanúbizonyságot, hogy Ady Endre a fiatal Magyarországnak egyik legnagyobb elménye, hanem arról is, — amely érvet a költő propagálói már évek óta hangoztatnak a világ előtt. — hogy Ady Endre a szó legszebb és legnemesebb értelmében nemzeti költő. Az ünnepséget magyarok rendezték és a hallgatóság is legnagyobb részben magyarokból telt ki. Havany Lajos Ady Endre érdemeiről és munkásságáról tartott hosszabb előadást. Kifejtette, hogy Ady munkássága milyen kihatással lesz Magyarországra jövőjére. Azután Anday Piroška, a bécsi állami opera énekesnője, adott elő Ady-dalokat, majd Bergei Oszkár szavalt el néhány Ady-verset.

* **Fejfejtés, szédülés** legtöbbször a belső szabálytalan működésből származik. Koprol az ideális hashajtó biztosan megszünteti.

* **Köszönetnyilvánítás.** A lezajlott orvosi vezetősége a következőknek mond halás köszönetet s nyugtazza adományait: Egyesült Bank 1000, dr Stern Dezső 1000, Sonnenfeld A. R. T. 1000, dr Popovici Nicola prefect 500, dr Adorján Emil 500, Magy. Ált. Hitelbank 500, Pesti Magy. Keresk. Bank 500, Biharmegyei Népbank 500, Leszámitoló Bank 500, Nagyvárad Takarékpénztár 500, Nagyvárad Hitelbank 50, Bihoreana Takp. 100, Polgári Takp. 500, Nagyv. Agrár Takp. 500, Marmarosch si Blanc 500, Biharmegyei Takp. 500, Szűrics Petróczy R. T. 500, Andrányi Károly és fiai 500, Lászlómalom 500, Angol Csiztrák Bank 300, Cziller Imre 500, dr Rácz Odón 500, Farkas István 500, Weiszlovits Emil 500, Balkányi Lajos 300, dr Kovács Gyula 300, dr Konrád Béla 100, dr Pelle János 100, Engel Sándor 100, dr Feldmann 100, Csanda Endre 250, dr Grósz Samu 250, dr Halász Gyula 40, Atlasz 50, Németh Pál 100, Schwartz 200, dr Masznyik 50, dr Sor Dezső 100, Rosinger 50, Engel Arnold 100, Fischer N. 100, dr Rácz Rezső 100, Neumann N. 200, Jónás Andor 100, I. N. 50, dr Julier 200, Széglál Samu 400 lei.

* **Regele Ferdinand (Rákóczi) uton** leolcsóbb bevásárlási forrás női divatárkban, Consum áruház Moskovits-palotai sarok.

* **Vásároljon saját érdekében a Körösvári Áruház alkalmi olcsó hetében.**

* **Tűz a vasgyárban.** Tegnap éjszaka a Vasúttelep és Gépgyár Össztérén levő hatalmas telepen tűz ütött ki. A hűtőépület rész születt ki és komoly veszedelemben forog az egész telep. A tüzoltóság és Roxin Árt inspekciós rendőrség jelentek meg a helyszínen és több órai hatalmas munkát követően sikerült a tüzet lokalizálni.

* **Április 1-től teljesen új műsor az Excelsior-barban.** Kezdeté fél 11 órakor.

* **A nagántiszviselők és keresk. alkalmazottakna,** szerdán este 8 órakor a záróra ügyében taggyűlést tartanak. A tárgy fontosságára való tekintettel a vezetőség kéri a tago. teljes számu megjelenését. Vezetőség.

* **Felhívás az autótulajdonosokhoz.** A rendőrség közlekedési ügyosztálya felhívja az autótulajdonosokat, hogy az igazolványokat mutassák be az ügyosztálynak I. emelet 13. sz. szobában április 3-ig bezárólag láttaozás céljából.

* **Igyunk kizárólag Dreher-Haggenmacher sört!** Mindenütt kapható márl

* **Ia minőségű férfi zsebkendők kaphatók Vezérnél.**

* **Esti Lloyd.** Ezzel a címmel Temesváron Franyó Zoltán, az ismert nevű műfordító szerkesztésében új magyar nyelvű napilap indult meg. Az Esti Lloyd első számaiból ítélve, egyik jelentékenyebb orgánuma lesz a bánáti és erdélyi kisebbségi életnek. Kitűnő publicisztikai készség, ötletes, nagyvárosi szerkesztés, plauzibilis közgazdasági tájékoztató és színvonalas belletisztika, jellemzik a már megjelent példányokat, melyek minden bizonyossággal egy komoly pályát befutó újság előhírnökei.

* **Orbán Sándor torna- és vívóiskolájában** április hó 1-től kezdve új három hónapos tanfolyam nyílik. A tanfolyamra felvesznek: kisgyermek 4-10 éves korig, (fiúk és leányok), középiskolai tanulók, felnőtt leányok, asszonyok és urak. Beiratkozni és érdeklődni lehet Rimanóczy-utca 13., d. e. 8-12-ig és délután 4-8-ig.

* **Havas és Grünfeld szöveti legjobbak,** legolcsóbbak Kossuth-utca 8. szám.

* **Április 1-től teljesen új műsor az Excelsior-barban.** Kezdeté fél 11 órakor.

* **Bráza Kalogén fogkrémjét használja,** hogy foga ragyogó fehér legyen. Mindenütt kapható.

* **„Kegyelet” temetkezés a Sas alatt.**

* **Bécsi divat, női mellények, blousok** érkeztek Vezérhez, nagyon olcsó árban kaphatók.

* **Mária csemege I. drb. 5 ci Benedeknél**

LEGUJABB

A német néppárt népcsasárságot akar

Hannover, április 1. Hannoverben a német néppárt nagygyűlésén elhatározták egy választási kiáltvány kibocsátását. A kiáltvány tartalma az, hogy sohasem szabad a megszállott területnek egy talpalatnyi részét is prédál átengedni.

Németország jövőjét nem puccsokkal, hanem kötelességteljesítéssel és áldozatkészséggel kell biztosítani.

A német néppárt kész a legsúlyosabb áldozatokra, mert hisz a német nép jövőjében és hisz, hogy a német népcsasárság uralma alatt a régi hatalom és régi nagyság ujra éled.

KÖZGAZDASÁG

Ki felelős a hiányzó áruk négyezer vámjáért?

A nagyvárad törvényszék vámtanácsa hetedik tárgyalását tartja egy elvi jelentőségű vámpertben, amelynek eldöntése a romániai szállítócégeket s a kereskedelmi világot erősen érdekli. Ennek megértéséhez ismerni kell a vámtörvény 151-ik szakaszát, amely úgy szól, hogy a Romániába érkező vámolatlan árukat, ha azok vámolását a címzett cég valamely nem határmenti állomáson kívánja megvámoltatni költségkímélés szempontjából, a határmenti vámalomás tranzitő-levéllel látja el, amely tartalmazza a vagonban érkezett áru minőségét és mennyiségét s a vagon, amely be van zárva, elküldi az ország belsejében levő abba a városba, amelyben a címzett kereskedő lakik s ahol a címzett a vámolást eszközölni óhajtja.

Megesett, hogy az ily módon elküldött vagon, mikor rendeltetési helyére érkezett, kevesebb árut tartalmazott, mint akkor, mikor a határállomáson a tranzitő-levelet kiállították. A vámtörvény erre az eshetőségre azt rendeli, hogy a megérkezett áruk

után a címzett az egyszeres vámot fizeti. A hiányzó áru után pedig a vámnégyezerésért és ezért a szállító cég a felelős. Ez a különösnek látszó rendelkezés valódi oka az, hogy a csempészetet meggátolja, mert azt tételezi fel, hogy a szállító és a címzett összejártsza, kivették a hiányzó árut s becsempészték.

Egy konkrét eset folytán a vámbíró ság elé került ez a kérdés, amelyben dr. Andru Sever ügyvéd a fél képviselőjében vitatta a szállító cég felelősségét, mert a tranzitő-levélre vették rá a hiányt s ez alapon egyszerűen felszólították a címzettet, hogy a négyezeres vámot fizesse ki a hiányzó áruk után. Hiányzott tehát a jegyzőkönyv, amelyben részletesen fel kell sorolni, mi történt a határállomástól a címzett városának vasuti állomásáig s ez alapon kell kiróni a vámot, amely nem lehet négyezerese a rendes vámnak, miután sem a szállító, sem a címzett nem férhetek a vagonban levő áruhoz, miután ez a vámnégyezer s a CFR, együttes felügyelete alatt fűt a rendeltetési állomásig. A jegyzőkönyv hiányozván, a miniszter a büntetést jóvá sem hagyhatta, ami pedig elkerülhetetlen. A vámnégyezer szemben azt vitatta, hogy a kereskedő nem is felelősebb, mert hiányzik a miniszter jóváhagyása a büntetésről, mire a kereskedő ügyvédje kijelentette, hogy ez a vámhivatal mulasztása, hogy a büntetést nem hagyta jóvá a miniszterrel, amit a törvény szerint jóvá kellett volna hagyni s ez nem akadályozhatja meg a felet abban, hogy felebbezzon a jogtalanul kirótt büntetés ellen. Becsatolta az ügyvéd a vámtörvénynek jogi magyarázatát, ahol rámutat a szerző arra, hogy a vámosok hogyan értelmezik a 151. szakaszt, amely magyarázat ellentétben áll a törvény szellemével, mert csak büntetni akarnak ott is, ahol a fél nem hibás, mert a hiány a vasuton tolvajlásból eredhet s ezért nem lehet felelős s nem büntethető az a kereskedő, aki az áruhoz nem is juthatott. Ha csempészség gyanúja miatt mégis fizetni kell, elegendő, ha a kára mellett legfeljebb egyszeres vámot fizet.

A kereskedőket és szállítókat mélyen érintő kérdés a napokban nver ítélettel megoldást s a joggyakorlatban ez lesz az első döntés.

— Az Ivria biztosítótársaság mérlege, a melyet lapunk mai számában közlünk, ismét bizonyosságot tesz arról a hatalmas fejlődésről, amelyre az Ivria visszatérhet. Valóban szinte példátlan, hogy egy biztosító intézet ilyen rövid idő alatt azt a rendkívül bizalmat és támogatást vívja ki a közönség részéről, mint amellyel az Ivria Solti János vezérigazgató vezetése alatt dicsekedhetik. Szolid előrelátó vezetése, tökéreje és abszolút megbízhatósága ma már annyira átment a köztudatba, hogy az Ivria renoméja a legérgebb biztosító intézetekével méltán vetekedik. Az intézet április 10-én tartja közgyűlését Nagyváradon.

— Uj ártezi kut a Dreher-Haggenmacher nagyvárad sörgyár telepén. Tudvalevőleg igen fontos és nagyjelentőségű szerepe van a víznek minden sörgyárban. Annak idején, amikor a kőbányai sörözők érdekközösségre léptek a nagyvárad sörgyárral, megvizsgáltatták a víz minőségét is és megállapították, hogy alkalmas jó sör előállítására. A felépített új üzembn azonban sokkal nagyobb mennyiségű vizre van szüksége a gyárnak s így szükségesnek mutatkozott egy új kut létesítése. Hosszas vizsgálódás és kutatás után megkezdtrék annak építését és sikerült olyan bő forrásra akadni, hogy abból a gyár egész vízszükséglete fedezhető. A legfontosabb csak ez után következett, megállapítani, hogy az új kut vizé van-e olyan jó mint a kipróbált régi kuté. Ekkor következett a nagy megselepetés, megállapították, hogy az új kut vizé nagyon alkalmas a pilseni sörminőség gyártására, jobb tehát mint a régi kuté, sőt jobb mint a kőbányai sörgyári viz.

Hogy ezen felfedezés milyen óriási jelentősége a Dreher-Haggenmacher sörgyár jövőjére, csak szakemberek tudják előírni, de fontos közgazdasági szempontból is különösen Nagyváradon, hol nagyon is kívánatos a gyáripár fejlődése. Ertesülésünk szerint az új gyár üzemben van.

— A nagyváradai Moskovits művek r.t. a szilágymegyei szurdoki szénbánya r.t. tárgyalásokat folytat a bánya közösen melléktermékeinek ipari feldolgozása céljából. E célból a Moskovits iparművek egy nagy ipartelepét alapítanak.

— Új fűrésztelep. A Rézbányai Erdőipar r.t. stei (sziklasi) fűrésztelepének építési és berendezési munkálatai befejeződtek. Műs elején az üzem megindul.

— Új cégjegyzők a szudrics-petrószinál. A szudrics-petrószinai erdőkitermelő r.t. igazgatósága Stein Dezsőt, a vállalat főtisztviselőjét, és Váradi Miklóst, a Commerciale volt cégvezetőjét, cégjegyzési jogosultsággal, cégjegyzőkké nevezte ki.

— A Kiss Dávid és társa r.t. április 3-án tartja közgyűlést, amelynek tárgysorozatán a Banca Dáciával való fúzió is szerepel.

— A Rimanóczy-butor és parkettgyár április 6-án tart közgyűlést. A vállalat igazgatója, Rimanóczy Kálmán Palésztinába utazott parkettfamegrendelés céljából.

— Bukovinában vásároltak szeszt a nagyváradai szeszgyárak. A városi tanács minapi ülésén Benedek pénzügyi tanácsos beterjesztette a Moskovits ipartelep és a Léderer és Kálmán szeszgyárak behozatali adó leszállítása iránti kérelmét. A két szeszgyár Bukovinában tíz vagonszeszt vásárolt és azt Nagyváradon akarják elárúsítani megyei szeszkereskedések és korcsmák részére. Ebből a szeszből Nagyváradon nem is akar forgalomba hozni a két cég. A tanács elhatározta, hogy tárgyalásokat kezd a két céggel, amely során megállapodnak a behozatali vám ügyében.

— A gyáripárosok közgyűlése Temesvárott. Temesvárról jelentik: A Gyáripárosok Szövetsége tegnap Szana Zsigmond elnöke alatt közgyűlést tartott. Az elnöki beszámolóban Szana Zsigmond örömdetes jelenséggé emelte ki, hogy az elmúlt év közgazdasága nagyjában a valuta stabilitásának jegyében állott. Kiemelte, hogy a termelési térén újabb lépések történtek a normális megközelítéséhez, a konjunktúra-gazdaság egyik kísérő jelensége, a valutáris nyereség háttérbe szorult. Indítványozta, hogy a vasúti viszonyok megjavításaért intézzen a szövetség kérést a kormányhoz, mert a közlekedési viszonyok mikénti kialakulásával áll vagy bukik az ország gazdasága. Lehetetlen, hogy egy tengeri út Konstanzig 8 napig tartson és onnan az ország belsejébe három hétig. Ezután ismertette az elmúlt év gyáralapítási viszonyait. A mostoha pénzügyi viszonyok miatt 1923-ban csak 66 gyár létesült, tehát jóval kevesebb, mint az előző években. Iparpártolási kedvezményben 269 gyár részesült, míg 1922-ben 653. Örömdetes jelenségnek könyvelhető el a külföldi érdeklődése az erdélyi és bánati ipar iránt. A beszámolót a közgyűlés nagy tetszéssel fogadta.

— Nagy veszteségek Budapesten a frankspekuláción. A francia frank-kontremín csufos veresége és bukása körül fölcsapott hullámok csak nem akarnak elűlni. Az egész európai pénzpiac ennek hatása alatt áll és emiatt küzdenek a legnagyobb válságban az európai tőzsdék is. A csatát veszített kontremínöröknek minden áron pénzt kell előteremteniük és hogy pénzhez jussanak, elsősorban értékpapiraikról igyekezzenek szabadulni. A bécsi tőzsde is ezeknek az eladásoknak hatása alatt áll, de a budapesti tőzsdén is igen nagy tételekben adtak el az utóbbi napokban érté-

papírokat csak azért, hogy pénzt szerezzenek a frank megkontremínálásából keletkező tartozások fedezésére. Ertesülésünk szerint ugyanis, a budapesti piac nem egy tekintélyes bankigazgatója és tőzsdébizománya vérez a vereség hatása alatt és tudunk arról is, hogy például egyik bankigazgató pár nap alatt másfélmilliárd koronára értékű értékpapírt adott el csak azért, hogy a differenciát fedezni tudja. A frank-kontremín-harc azonban még jó ideig foglalkoztatni fogja a nemzetközi pénzpiacot. Foglalkoztatni fogja pedig azért, mert a pozíciók nagyrésze csak április végén és május elején oldódik föl és nem egy érdekelt van, aki még vár.

NYILTTÉR

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a legdrágább feleség, anya, testvér és rokon:

Borgos Sámuelné szül. Steiner Róza

életének 54-ik, boldog házasságának 27-ik évében, hosszas szenvedés után kedd délután 12 órakor elhunyt.

Megbaldogult földi maradványait f. hó 3-án délelőtti 10 órakor helyezték örök nyugalomra a velencei izr. sírkertben, a Szt. János-utca 40. sz. alatti gyászszobáiban.

Gyászolják: bánatos férje Borgos Sámuel, Steiner Mór, Steiner Ignác, Steiner Malvin testvérei.

Dezső, József, Annus, Ferike, Magda gyermekei, Borgos Dezsőné, Borgos Józsefné menyei.

Lili és Ilonka unokái.

Steiner Szerén unokahuga, Borgos Lajos sógora és kiterjedt rokonsága.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik felejtetetlen leányom (Kain Rezsőné szül. Láng Hermína) temetésén részvételükkel fájdalmonkon enyhíteni igyekeztek, ezúton fogadják hálás köszönetünket.

Özv. Láng Jakabné
és családja.

Heti árjegyzék

a most érkezett árukról!

Vizes készlet csiszolt 6 személyre	50—
Boros készlet csiszolt 6 személyre	53—
Sörös készlet csiszolt 6 személyre	100—
Likörös készlet csiszolt 6 személyre	53—
Gyümölcs készlet csiszolt 6 személyre	130—
Befőttés készlet csiszolt 6 személyre	80—
Teás készlet aranyos 6 személyre	400—
Kávé készlet aranyos 6 személyre	400—
Feketés készlet aranyos 6 személyre	150—
Ebedő készlet aranyos 6 személyre	800—
Mosdó készlet színes felszerelve	350—
Vendégloji mély-lapos tányér	12—
Vendégloji csemege tányér	10—
Vendégloji vizes pohár csiszolt	4—
Vendégloji boros pohár csiszolt	3—
Vendégloji evőeszköz párja	40—

Kávéházi és étterem felszerelések!

Eladás nagyban és kicsinyben

Képkertezés — ablak tüvegezés

Frații Komlós Testvérek

Gyári raktár — Nagykereskedés

Oradea-Mare — Nagyvárad

Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 13. szám.

Ácsmunkát

CZINA ISTVÁN

ácsmester, Oradea-Mare faim mellett vagy ve-

Strada Eroilor (Vitéz-u.) 1. zetését vállalom.

helyben és vidéken, Bármilyen és szakmába vágó munkákat egolcsobb egységá-

TŐZSDE

Zürich, április 1. Nyitás: Newyork 572 háromn., London 2462 fél, Páris 3167 fél, Prága 1705, Bukarest 295 Budapest 0075 Berlin 10 0sa 127, Bécs 0.0080 háromn. Milánó 2492 fél.

Bukarest, április 1. Zárlat: Devizák: Páris 1055, London 826, Newyork 192, Róma 840, Zürich 33'30, Bécs 2715, Prág 570, Budapest 20.

Valuták: Font 812, frank 1025, svájci 32 háromn., lira 820, dinár 230, dollár 190 osztrák 27, magyar 22, szokol 540.

Zürich, április 1. Zárlat: Berlin 10 0sa 125, Amsterdám 211 egyn., Newyork 570 háromn., London 2457 fél, Páris 3177 fél, Milánó 2507 fél, Prága 1710, Budapest 0.075, Belgrád 712 fél, Bukarest 295, Bécs 0.0080 háromn.

Budapest, április 1. Terménytőzsde. A keddi gabonapiac lanyha, kereslet tartózkodó. Tiszavidéki buza 300, rozs határvidéki 275, sörárpa 340, közraktári zab 262 fél, balatonvidéki 240, zalai, somogyi, tolnai kukorica 240, tiszavidéki 237 fél, prompt korpa 207 fél ezer korona.

Lapunk zártáig a budapesti értékpapírtőzsde távirata nem érkezett meg.

Meghívó.

Az „IVRIA” Biztosító Részvénytársaság 1924. év április 10-én délután 4 órakor tartja

II-ik évi rendes közgyűlését

az intézet hivatalos helyiségében, Oradea-Mare Str. Francisc Deák-utca 2. szám alatt, melyre a t. részvényesek ezennel meghívattak.

Tárgysorozai:

1. Az 1923. évi mérleg bemutatása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az 1923. évi zárszámadások jóváhagyása a nyereség felosztása feletti határozathozatal és felmentés megadása.
3. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
4. Az alapszabályok 20. és 28. §-ainak módosítása és az alapszabályok kiegészítése.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Az igazgatóság javaslata az alapítőknek 8,000,000 leire való felemelése tárgyában.
8. Indítványok.

Felvilágosítjuk a t. részvényeseket, hogy a közgyűlésen személyesen, vagy megbízott által részvevők kívánnak tartoznak részvényeiket, illetve ideiglenes részvény elismervényeiket a még le nem járt szavazatokkal együtt legkésőbb három nappal a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztárána (Oradea-Mare, Str. Francisc Deák-utca 2. sz. alatt) letenni. A t. részvényekről, illetve részvény elismervényekről elismervény adatok, mely a közgyűlésen való részvételre szolgál.

Oradea-Mare, 1924. április 1-én.

Az igazgatóság.

28 leu egy Villanykörte

RAJZ ANDOR

technikai vállalatnál, Sírada Coske (volt Szalárdi-utca 9. szám. (Rosezwaj palota)

CSOKOLÁCE ÉS ÉDESBŐ

Cypso

HINDEN, SZILTES, KORMA

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda d. u.: A vén gazember, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél 4 órakor.

Szerda este: Román előadás, kezdete 9 órakor. Csütörtök: Pompadour, bérleten kívül, Zöldhelyi Anna vendéglátékával, premie helyárrakkal.

Péntek d. u.: Tangókirálynő, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél 4 órakor.

Péntek este: Román előadás, kezdete 9 órakor. Szombat d. u.: Vig özvegy, Zöldhelyi Anna vendéglátékával, mérsékelt helyárrakkal, fél 4 órai kezdettel.

Szombat este: Pompadour, bérleten kívül, Zöldhelyi Anna vendéglátékával, premier helyárrakkal.

Vasárnap d. u.: Bajadér, mérsékelt helyárrakkal, fél 4 órai kezdettel.

Vasárnap este: Cigány, új betanulásban, bérleten kívül.

Hétfo: Cigánybáró, operettreprez A) bérlet 99. szám.

Karácsony Benő: Válás után

Erdélyi magyar író bemutatója: a fogalom végre kezd levetkezni magáról a közönség szemében is azt az előítéletet, amit felületen szemléltetben az „erdélyiség” tagabb értelme szerencsétlenül örökölt a helyi szerzőségről. Az érdeklődés Karácsony Benő drámájára iránt s a fogadtatás komolysága a hétfői bemutató megmutatta, hogy ma már Nagyvárad is tud disztigálni a dilettáns-izű helyi-jelentőség s az országos relációkban is helytálló, jóllehet vidékről eredt teljesítmények között.

A „Válás után” témája, elgondolása jó irodalom, feldolgozása a színszerűség javára; nem irodalom. S ezt a körülményt a bemutató dícséretére kell leszögeznünk. Kissé nehezen induló expozíció után a második felvonásban pompás bernsteini iramot, frappáns fordulatokat vesz a darab, majd egy érzelmes harmadik felvonással teljes mértékben kielégíti a publikumot.

Karácsony Benő az elvált házastársak, helyesebben egy betegesen érzékeny fiatal ember lelkiirázódásainak problémáit boncolgatja erős színpadi készséggel, akinek szílei egy szétrombolt családi élet után éppen fiuk tragédiáján keresztül kapcsolódnak ismét egymáshoz. Kissé a szerző még mámoros a tizenöt évvel ezelőtti színházirodalom fogásaitól, aforizmáitól, túlsűrűn szédül bombasztokba, amikor nyelvi szépségek csalogatják; mindez a könnyen elvetéltető szépségéhibá azonban igen kevéssé esik latba a „Válás után” épkézláb értékei mellett.

A színház Tóth Elek precíz és ambíciós rendezésében az erdélyi magyar írónak méltán kijáró, fokozottabb lelkiismerettel hozta ki Karácsony Benő munkáját. E törekvésében nem kötötte a drámai játszást eredendőleg kedvetlenítő tudat sem, hogy arathat a darab még oly fulmináns sikert is, egynél több előadást úgy sem ér. Körössi Juci az anya szerepében egyike két aratta évek óta legőszintébb sikereinek. Hosszu ótatás illenő Harsányi nagyszerű, intelligens alakítását és igen jó volt delikát szerepében Sor Jenő. Földes és Zilahy Irén sok szint, melegséget festettek a darab alá, de jó játékkal segítettek diadalra a bemutatót Nagy Margit és Dajka Margit is.

A telt ház közönsége a Nagyváradon első ízben jelentkező író tünnetű ovációban részesítette s az egyes felvonások, különösen a második felvonás után számtalanszor hívta a függönyök elé.

— Vén gazember. Szerdán délután 3 és fél órai kezdettel tart előadást a magyar színház, amikor is Harsányi Zolt Vén gazember című darabját adják. A címszerepet most is Tóth Elek játssza.

— Pompadour Zöldhelyivel. Fél Leó nagysikerű operettjét, a Pompadourt csütörtökön és szombaton este vendéglátás teszi érdekessé. A Pompadour 14-ik és 15-ik előadása Zöldhelyi Annával a címszerepben lesz ezen a két napon. A többi vezető szerepet Borovszky, Zilahy, Misoga, Madas, Galambos, Földes, Vigh, Sor és Bereng játsszák.

— Cigánybáró. Két nappal szerezposztásban és gondos előkészületek után hétfő este lesz a reprize Jókai és Strausz örökéletű operettjének, a Cigánybárónak. Saffit Baksay Judit, Ciprát T. Pogány Janka, Arzenát Biczó Margit, Barinkay Tihanyi Zoltán, Gábor diákok Borovszky, Zsuppánt Misoga, Kernerót Madas és Ottokárt Pattantyus játssza. A tobzózó táncot Horváth Marietta tanítja be s ő táncolja is a kar táncosnővel és a Hetényi iskola pár növendékével. A rendezést Hetényi főrendező végzi, a zenekart Szathmáry karnagy vezeti.

— Délutáni előadások. Szombaton délután fél 4 órai kezdettel Lelár gyönyörű operettjét, a Vig özvegyet adja a színház a címszerepben Zöldhelyi Annával. Vasárnap délután pedig a Bajadér operettét Kovács Katóval a címszerepben. Mariettát ezuttal először játssza Nagyváradon Zilahy Irén. A többi szerep a már ismert kitéző szereplők kezében van.

MOZI

— Az Apolló mozgószínházban ma, szerdán a Rejtelmek háza második része látható. A nagyszabású film csak a második részben bontakozik ki csodálatos szépségében. A ritka segítségű filmet megelőzi egy szenzációs két felvonásos, egészen új Zígottó vígjáték. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

— „A velencei kalmár” Dorian film-színház. A hétfői bemutatón minden vára-közönség felüli frenetikus sikere volt Shakespeare halhatatlan remekművének, „A velencei kalmár”nak. Henny Porten, Harry Liedtke és Werner Krauss játéka a csodáldozás és elragadtatás mórját váltotta ki a nézők tömegéből. A 8 nagy felvonásból álló film, amelynek csodás felvételei Velencében készültek, még szerdán és csütörtökön látható a Dorian-film-színházban. A kép rendkívüli hosszúságára való tekintettel az előadások pontosan 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Jön: „A meissenai porcelánbaba.”

Harisnyát vásárolhat de jól és olcsón csakis FISCHER áruházában

Sas passage, a virág üzlettel szemben

1-a Házi viseletre	Harisnyák	20 Lei-től
Prima llor	Harisnyák	55 Lei-től
1-a tartós selyem flor	Harisnyák	65 Lei-től
1-a selyem flor noulisn fátyol	Harisnyák	90 Lei-től
1-a selyem flor békemínőségű	Harisnyák	120 Lei-től
1-a minőségű céna flor fátyol	Harisnyák	140 Lei-től
Jaquard férfi	Harisnyák	90 Lei-től

Férfi soknik 15 Lei-től a legfinomabb minőségű. Gyermekek harisnyák Sockerlik cernák szabó-kellekek és rövidárak leszállított árakban!

SPORT

Hogyan állítaná össze Várad ifjúsági bajnokcsapatát?

A „Nagyvárad” sportpályázata

Végre a város sportegyesületei azt a jelszót vallják magukénak: „el a szipkázástól.”

Először Budapesten hódoltak ennek az egészségtelen és elítélendő rendszernek, amely lehet, hogy időlegesen megerősíti egyik vagy másik futbalcsapatot, de a sport egészséges fejlődésére feltétlenül káros, mert az idegen játékos elveszi a helyet a fiatal, fejlődő ifjúsági sportoló elől. Az elégedetlen lesz, hogy a saját egyesülete, amelyben a sportnevelést kapta, most nem hagyja érvényesülni és elveszti a kedvét és sportszeretét. Mert bizonyos, hogy ha az egyesület a sport-politika és clubharc helyett új sportnevelésket nevel, sokkal többet tesz ezeknek testfejlesztése érdekében és így teljesíti igazi hivatását.

A Nagyvárad úgy hiszi, missziót teljesít akkor, amikor minden sportbarát figyelmét felhívja arra, hogy csak az új nemzedék sportnevelésével és számukra érvényesülési tér biztosításával tesz eleget hivatásának.

Nagy figyelemmel kísérjük ifjúsági játékosaink fejlődését és arra a nagyközönség figyelmét is felhívjuk, hogy szeretettel támogassa ezeket és ezzel lehetővé tegye egy erős, edzett új generáció felnevelését.

A közeljövőben állítják össze a nagyvárad ifjúsági bajnokcsapatát. A város ifjúsági válogatottjába azoknak kell bekerülniük, akik tényleg a legjobb játékosok. De erre vonatkozólag nagyon sokféle nézet van. Ezt akarjuk összegezni, hogy ebből kialakuljon, kiket tart a nagyvárad sportközönség a legjobb ifjúsági játékosoknak.

Eppen ezért a következő pályázatot írjuk ki:

„Hogyan állítaná össze Nagyvárad ifjúsági bajnokcsapatát?”

Mindenki csak egy kapust, két bekket stb. ajánlhat.

A beérkezett szavazatok alapján beszámolunk majd arról: kiket tart a közönség a legjobb nagyvárad ifjúsági tízenegynek, viszont ez az összeállítás egyáltalában nem akarja befolyásolni a hivatalos sportkörök választását.

Azok között a szavazók között, akiknek összeállítása teljesen egyezik a hivatalos összeállítással, egy nagyon értékes sportszakkönyvet sorsolunk ki.

A szavazatokat a csatolt szavazólapon legkésőbb április tizedikéig kell beküldeni a Nagyvárad szerkesztőségébe (Str. Printul Carol, Szilágyi Dezső-utca 6. sz.) A boríték felső jobb sarkán feltüntetve: „A sportpályázatra.”

Nagyvárad ifjúsági bajnokcsapatát a következőképpen állítanám össze:

név.

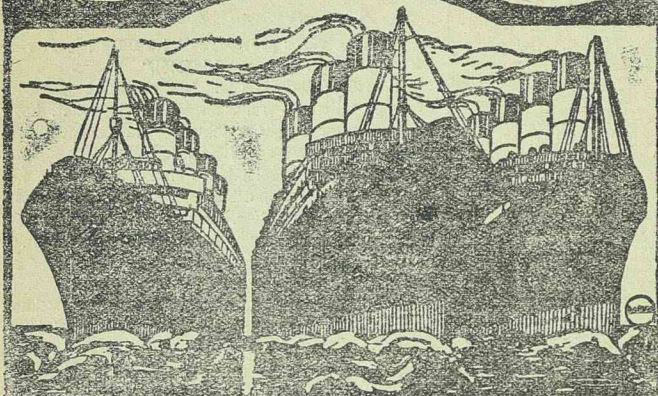
lakás.

Megérkeztek eredeti angol szöveg-különlegességeink.

PACSAY és CZITROM
uri szat.ók, Sírada Csengeri-utca 1.
Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer gyermek-hintőport és Höfer gyermek-krémet?

CUNARD LINE



PENDSZERES SZOLGÁLAT
BUKAREST, TEMESVAR, NAGYVÁRAD
INDOULASSAL

HAMBURG, ROTTERDAM,
 SOUTHAMPTON, CHERBOURG,
 ES
 SOK MÁS EURÓPAI
 KIKÖTŐKÖN ÁT.

NEW-YORK
 BALTIMORE
 BOSTON
 SAN-FRANCISCO
 PHILADELPHIA } U.S.A.

QUEBEC, HALIFAX, MONTREALBA — CANADA.

A VILÁG LEGNAGYOBB FLOTTÁJA
AZ ÓRIÁS-HAJÓK NEVSORÁNAK EGY RÉSZÉI:
 BERENGARIA + AQUITANIA + MAURETANIA
 SCYTHIA, CARONIA, LACONIA, SERVA
 FRANCONIA, SAMARIA, CARMANIA
 TYRRHENIA ÉS SOK MÁS
 — FELNEM SZORULT HAJÓK —
 KÖZPONT: BUKAREST — TÁVIRATCÍM: CUNARD.
FORDULJANAK BIZALOMMAL

Oradea-Mare — Nagyvárad flókunkhoz
Strada Rimanóczy-utca 5. szám alatt



L. Leichner

Berlin

Csak ezt a szépségpudert használhatja állandóan. Az Ön arcára akkor valóban higiénikus és kozmetikai ápolást nyer. Egyben olyan márkájú pudert is, amely a világpiacra utóbbi években sikert mutat föl. A Leichner-féle zsír-puder egy század óta nemcsak a szépségpolásnak, hanem az összes utazásoknak is az alapja. A tudományosan összeállított Leichner gyártmányok mindent kaphatók. Teljes határu színárnyalatával és parfümözésével az elegáns hölgyek számára az egyedül igazi puder.

Minősége elsőrangú!

Kérjen mindig Leichner-pudert, zsír-pudert, arc-pudert, Cold-krémet, ajk-, szem- és arckenőcsőt, Crem-Lyrattet, színházi-rouge-t, lilomtejet, new-eos-meticot, rózsavizet.

Vezérlerakat:

Drog. Mag. Pharm.
Gläser & Sachter
 Csernovitz Str. Regina Maria 9.

Korom Mihály
 uri szabó, Csengeri-utca 14.

Elvállal a legújabb divt szerinti öltönyöket, ruhákat és felöltőket. 521

Üzlet-helyiség
 a város központján
átadó
 Cím a Hegedűs Hírlap-irodában.

Helybeli

vállalat jól bevezetett gyártmányainak egyed-
 árusítását adná agilis tőkeerős cégnek es-
 leg magánszemélynek organisációjának kibő-
 vítése céljából. Szükséges tőke 1-2 millió
 lei. — Cím a kiadóhivatalban.

**Irodabulorok,
 parketták
 Rimanóczy**

bulor és parkettagyár
 Rt. Oradea-Mare Strada
 Clujului 117. Telefon 279

SENKI FIA

— REGÉNY. —

69

Irta: Lovassy Andor.

(Minden jog fenntartva.)

— A kis Mariska?
 — Az, az; persze hogy az.
 — Ja beh buta az ilyen magamfajta paraszt! A kis kontesz.
 — Semmi kontesz! Csak játszáll vele ezután is úgy, mint eddig játszottál; tedd boldoggá az ő gyermekszívét.
 — Jaj Istenem, méltóságos uram, a föld alá süllyedek. Na, megálljon az a kis leány, majd adok én neki, hogy így felültesse; majd megjátsszom én vasárnap!

Az öreg gróf leült a padra és verejtékes homlokát törölgetve így folytatta a beszédét: — Hát miért nem jársz te a faluba, az emberek közzé?

— Mert sok rossz van köztük.
 — De van jó is.
 — Van méltóságos uram jó is, elismerem. De hogy rossz mégis akad köztük, annak mindig a vezető az okai.
 — Igazad van.

— Lásd méltóságos gróf ur, míg az a rossz jegyző ide nem került, a tasvári nép becsületes, szorgalmas és tisztességtudó nép volt; akkor romlott meg, mikor az a rotnadt lelki ember megfertőzte; mert egy gonosz ember egy egész falut meg tud mértelezni, de egy jó ember nehezen tud megjavítani egy rossz utra tévedt népet. De a gonoszak büncéért a jóknak is szen-

vedni kell; pedig — bocsánatot bátor beszédemért, — ez nem igazság!

Az öreg magnás összeráncolta a szemöldökét és csodálattal nézett erre a paraszti filozófusra. Felállott, kezét fogott a legénnyel és vállát megveregetve így szólt hozzá: — derék ember vagy; igazad van!

Pénteken vásár volt Tasváron. A tanácsbeliek teljes számmal együtt voltak a községházán. Ugy tizenegy óra tájban a tasvári gróf kocsija megállott a kapu előtt. A hintóban a plebános, az angol nevelő és a kis Mária kontesz ült; ki egy nagy pecsétet levelet tartott parányi kezében.

A ritka vendégek kiszálltak és a tanácssterem felé igyekeztek. Artándy Péter tiszteendő ur kalauzolta őket.

A kis grófnő, midőn a terembe léptek, így szólt: — A bíró bácsit keresem.

— En vagyok, — szólt tisztességtudással nemes Tolna István uram.

— Engem a nagypapa küldött, hogy adjam át ezt a levelet.

Nemes Tolna István feltette fekete kezű papaszemét, remegve bontotta fel a borítékot, hirtelen végigfutotta a sorokat és öreg szeméibe könnyek lopóztak; azután megragadta a kis leány kezét és hálásan megcsókolta azt.

A szobában halotti csend volt. Mindenki a bírora tekintett, de az szólani nem tudott; torkát folytatták a könnyek és szóltanul átnyújtotta a levelet a jegyzőnek, ki fennhangon olvasta:

„Tasvár község gazdáinak!
 A csengődi pusztát Szent Mihály

napról kezdve az eddigi feltételek mellett és az eddigi bérösszegért, újabb tizenkét esztendőre hajlandó vagyok a tasvári gazdáknak kiadni.

A szerződés megkötése végett jelenkezzenek Nyerges Ferenc kasznáromnál, illetve az uradalmi ügyvédemnél.

Köszönjék meg ezt az intézkedésemet e levél átadásának és főként a becsületes Fia Istvánnak.

Gróf Tasváry Pál.

Le nem lehet irni azt a hatást és azt a boldogságot, melyet ennek a levélnek a tartama keltett. Mindenki áldotta az örömhírt hozó kisangyalt. A kezeit, a ruháját szégyét csókolták; öreg, öreg emberek kísérték a kocsijáig; nemes Tolna István uram pedig a közeli sátorból nagy hirtelenséggel egy gyönyörű mézeskalács szívet vásárolt és Tasvár község nevében átnyújtotta azt a kedves kis levélhordónak.

Váratlan vendégek.

Mint a mesebeli griffmadár, olyan gyorsan repül az idő, hamar lesz a mából holnap; egyik nap a másik sarkára hág.

Három esztendeje már annak, hogy Tasvárról eltűnt Nyalka Boglár Erzs; ki tudja, hogy hová? Hiszen még a tulajdonos édes apjának se irt soha egy betűt se. Semmi hír felőle. Pedig keresték, kurentáltak ország-szerte. Budapestről is csak az a tudósítás jött, hogy onnan már régen eltűnt és ismeretlen helyre költözött. Szél befútt, hó belepte a nyomát. Pedig beh szép, beh híres leány volt az valaha, virágában!

(Folyt. köv.)

Az „IVRIA” Biztosító Részvénytársaság Zárszámadata az 1923. évről.

Aktív vagyon

Mérleg-számla 1923. december 31-ig terjedő II-ik üzletévről.

Passív vagyon

	Elemi osztály	Életosztály	Összesen		Elemi osztály	Életosztály	Összesen
I. Készpénzkészlet — — — — —	90,466 50		90,466 50	I. Részvénytőke — — — — —	4,000,000 —		4,000,000 —
II. Bankokban levő pénzkészlet —	3,293,279 38		3,293,279 38	II. Viszontbiztosítók követelése —	1,334,228 03	1,338,685 11	2,672,913 14
III. Értékpapírok — — — — —	1,470,210 85		1,470,210 85	III. Biztosító intézetek — — — — —	2,023,734 62		2,023,734 62
IV. Viszontbiztosítók tartozása —	2,691,265 81	433,017 99	3,124,283 80	IV. Különféle hitelezők — — — — —	234,430 73		234,430 73
V. Biztosító intézetek — — — — —	453,586 44		453,586 44	V. Életosztály követelése — — — — —	482,838 57		482,838 57
VI. Ugyanoksegeknek levő kintlevőségek —	1,032,287 53	2,258,671 09	3,290,958 62	VI. Díjtartalékok — — — — —	1,667,127 86	4,190,636 39	5,857,764 25
VII. Különféle adósok — — — — —	982,268 48	166,022 87	1,148,291 35	VII. Független kártartalékok — — — — —	408,750 —		408,750 —
VIII. Elemi osztály tartozása — — —	175,718 90	482,838 57	658,557 47	VIII. Viszontbiztosítási osztály díjtartalékai — — — — —	984,140 33		984,140 33
IX. Ovadékok és letétek — — — — —	1,316,980 49	2,343,695 39	3,660,675 88	IX. Viszontbiztosítási osztály kártartalékai — — — — —	345,836 57		345,836 57
X. Viszontbiztosítók díjtartalék részesedése — — — — —	316,163 20		316,163 20	X. Nyereség — — — — —	341,140 87	154,924 41	496,065 28
XI. Viszontbiztosítók kártartalék részesedése — — — — —							
	11,822,227 58	5,684,245 91	17,506,473 49		11,822,227 58	5,684,245 91	17,506,473 49

Bevétel

Üzleteredmény-számla 1923. december 31-ig terjedő II-ik üzletévről

Kiadás

	Elemi osztály	Életosztály	Összesen		Elemi osztály	Életosztály	Összesen
I. Nyereség áthozat 1922 évről —	54,510 87		54,510 87	I. Viszontbiztosítási díjak:			
II. Díjtartalék áthozat 1922 évről —	661,968 73	721,461 60	1,383,430 33	Tűz osztályban — — — — —	2,802,673 54		
III. Kártartalék áthozat 1922 évről —	165,808 30		165,808 30	Betörés osztályban — — — — —	251,365 06		
IV. Beszedett díjak, illeték és kezelési költségek a törlesztések levonásával:				Úveg osztályban — — — — —	41,299 54		
Tűz osztályban — — — — —	4,600,188 13			Baleset osztályban — — — — —	199,852 85		
Betörés osztályban — — — — —	422,845 83			Szavatosság osztályban — — — — —	18,006 85		
Úveg osztályban — — — — —	66,559 —			Szállítmány osztályban — — — — —	582,755 80		
Baleset osztályban — — — — —	289,263 12			Fosztogatási osztályban — — — — —	70,650 —	3,966,603 64	3,966,603 64
Szavatosság osztályban — — — — —	30,370 88			Élet osztályban — — — — —			
Szállítmány osztályban — — — — —	654,044 11			II. Jutalékok:			
Fosztogatási osztályban — — — — —	89,100 —			Tűz osztályban — — — — —	493,783 02		
Élet osztályban — — — — —	6,152,371 07	5,465,368 98	6,152,371 07	Betörés osztályban — — — — —	82,432 33		
V. Viszontbiztosítóktól megtérült jutalékok:				Úveg osztályban — — — — —	9,777 03		
Tűz osztályban — — — — —	1,298,720 95			Baleset osztályban — — — — —	62,029 08		
Betörés osztályban — — — — —	98,984 59			Szavatosság osztályban — — — — —	9,279 69		
Úveg osztályban — — — — —	10,315 94			Szállítmány osztályban — — — — —	58,979 68		
Baleset osztályban — — — — —	84,569 22			Fosztogatási osztályban — — — — —	5,621 88	721,902 71	721,902 71
Szavatosság osztályban — — — — —	8,472 26			Élet osztályban — — — — —			
Szállítmány osztályban — — — — —	116,546 67			III. Károk és kártelvéti költségek:			
Fosztogatási osztályban — — — — —	14,130 —			Tűz osztályban — — — — —	1,277,140 58		
Élet osztályban — — — — —	1,631,739 63	2,465,809 15	1,631,739 63	Betörés osztályban — — — — —	8,739 —		
VI. Viszontbiztosítók kárreszesedése:				Úveg osztályban — — — — —	2,929 —		
Tűz osztályban — — — — —	1,060,837 80			Baleset osztályban — — — — —	62,175 50	1,594,609 69	1,594,609 69
Betörés osztályban — — — — —	7,630 10			Szállítmány osztályban — — — — —	243,625 61		
Úveg osztályban — — — — —	2,467 80			Élet osztályban — — — — —		147,897 60	147,897 60
Baleset osztályban — — — — —	42,380 40			IV. Tisztítkezések:			
Szállítmány osztályban — — — — —	243,625 61			V. Üzleti költségek (utak, nyomtatványok, postadíjak, szervezési-, házbér-, fűtés, világítás és egyéb költségek.)			
Élet osztályban — — — — —	1,356,941 71	123,446 —	1,356,941 71	VI. Adók és illetékek			
VII. Viszontbiztosítók díjtartalék részesedése:				VII. Orvosi díjak			
Tűz osztályban — — — — —	1,078,009 48			VIII. Díjtartalékok			
Betörés osztályban — — — — —	100,546 02			Tűz osztályban — — — — —	1,358,894 62		
Úveg osztályban — — — — —	16,519 81			Betörés osztályban — — — — —	135,166 37		
Baleset osztályban — — — — —	110,534 10			Úveg osztályban — — — — —	21,064 91		
Szavatosság osztályban — — — — —	11,371 08			Baleset osztályban — — — — —	138,167 60		
Élet osztályban — — — — —	1,316,980 49	2,343,695 39	1,316,980 49	Szavatosság osztályban — — — — —	13,834 36	1,667,127 86	1,667,127 86
VIII. Viszontbiztosítók kártartalék részesedése:				Élet osztályban — — — — —		4,190,636 39	4,190,636 39
Tűz osztályban — — — — —	279,893 20			IX. Kártartalékok:			
Betörés osztályban — — — — —	25,870 —			Tűz osztályban — — — — —	361,650 —		
Úveg osztályban — — — — —	10,400 —			Betörés osztályban — — — — —	34,100 —		
IX. Kamatok:				Úveg osztályban — — — — —	13,000 —	408,750 —	408,750 —
X. Viszontbiztosítási osztály díjbevételei:				X. Viszontbiztosítási osztály jutalék kiadásai:			
Tűz osztályban — — — — —	1,810,328 24			Tűz osztályban — — — — —	710,530 32		
Betörés osztályban — — — — —	496,536 42			Betörés osztályban — — — — —	61,738 11		
Úveg osztályban — — — — —	23,578 35			Úveg osztályban — — — — —	7,486 16		
Baleset osztályban — — — — —	75,416 35			Baleset osztályban — — — — —	29,837 39		
Szavatosság osztályban — — — — —	54,491 54			Szavatosság osztályban — — — — —	24,403 22		
Szállítmány osztályban — — — — —	142,681 13			Szállítmány osztályban — — — — —	45,447 49		
Jég osztályban — — — — —	33,315 45			Jég osztályban — — — — —	5,830 20	885,272 89	885,272 89
	2,636,347 48		2,636,347 48	XI. Viszontbiztosítási osztály kárkiadásai:			
				Tűz osztályban — — — — —	574,528 99		
				Betörés osztályban — — — — —	62,285 15		
				Úveg osztályban — — — — —	59 50		
				Baleset osztályban — — — — —	1,035 97		
				Szavatosság osztályban — — — — —	394 15		
				Szállítmány osztályban — — — — —	43,112 35		
				Jég osztályban — — — — —	15,038 02	696,454 13	696,454 13
				XII. Viszontbiztosítási osztály díjtartalékai:			
				Tűz osztályban — — — — —	724,131 28		
				Betörés osztályban — — — — —	198,614 56		
				Úveg osztályban — — — — —	9,431 34		
				Baleset osztályban — — — — —	30,166 54		
				Szavatosság osztályban — — — — —	21,796 61	984,140 33	984,140 33
				XIII. Viszontbizt. osztály kártartalékai:			
				Tűz osztályban — — — — —	149,602 29		
				Betörés osztályban — — — — —	136,329 41		
				Úveg osztályban — — — — —	9,371 84		
				Baleset osztályban — — — — —	29,130 57		
				Szavatosság osztályban — — — — —	21,402 46	345,836 57	345,836 57
				XIV. Nyereség — — — — —	341,140 87	154,924 41	496,065 28
	14,823,631 48	11,119,781 12	25,943,412 60		14,823,631 48	11,119,781 12	25,943,412 60

Oradea-Mare, 1923. december hó 31-én.

Az Igazgatóság:

Dr Adorján Armin
elnök

Balog Vilmos

Bergl Sándor

Obudai Frenidger David

Geliss Gyula

Dr Moskovits József

Nussbaum Sámuel

Solt János

Könyvelésért:
Kissz Albert

célegyező-expert contabil.

Dr Stern Odón

Szalai József

Zawislak Adolf

Megvizsgáltuk és a könyvekkel megegyezőnek találtuk

A Felügyelőbizottság:

Grósz Géza

Grósz Ignác

Grüner Aladár

Kelen Béla

Dr Schwartz Ilés

Waldmann Odón

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szövevény 3 lei, vastag betűs 6 lei

Oktatás

Gyorsírás

(magyar-német)
gépirás
könyvvitell
12 év óta legjobban

Donát-nál

Str. Gojdu
(Beőthy Ödön-utca)
30. szám.
Előkészítés
magánvizsgákra.

LAKÁS

Butorozott szoba Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) nem nagy igényű fiatal embernek azonnal kiadó. Igénylők „Azonnal” jellegére a kiadóban adják le címüket. 415

Száraz raktárhelyiséget, esetleg nagyobb világos szobát a Széchenyi-tér közelében sürgősen keresek. Cím a kiadóhivatalban. 431

Keresek butorozott szobát szépen berendezve, külön bejárattal, csakis központban. Magas bért fizetek. Cím a Hegedűs Hirlapirodában. 478H

Előcsorinóm Olasz részben, mellékhelyiségekkel, egyszobás lakásomat használtatva. Kovács, Str. Hármas-u. 21. 470H

Alkalmazás

Utazói állást keres különösen tiszterszakmában nagy gyakorlattal rendelkező nőtlen fiatal ember. — Elsőrangú referenciával rendelkező. Szíves megkeresést e lap kiadóhivatalába „Megbízható” jellegére kér. 384

Irodai munkálatokban jártas tisztviselőt (nőt) keresünk. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérjük „jó munkakerő” jellegére. 447

Egy jobb mindenestől leányt keresek, ki a gyermekét szeretni, jelentkezhetni Str. Oltuz (Lahner György-u.) délen 1-3 között. 447

Mérlegképes könyvelő és perfect magyar-német levelező, 14 évi gyakorlattal, állandó állást keres. „Tízennégy évi praxis” jellegére a Hegedűs Hirlapirodába. 360H

Ügyes mindenestől április 1-re kerestek, német előnyben. Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 43. II-ik ajtó, jobbra. 461

Takarító reggeli órára azonnalra kerestek. Dr. Lőrincz, Strada Postei (Uri-utca) 5. 480

Erőteljes gépirónó azonnalra állást keres. Cím: „Gépirónó” jellegére kiadóba ker. 477

Jegyző Urak! 9 éves jegyző tisztviselő azonnalra állást keres. Megkereséseket „Perfect” jellegére a Hegedűs Hirlapirodába ker. 472H

Suche zum sofortigen Eintritt besseres deutsches Mädchen zu einem 7 jährigen Mädchen Beier, Str. Josif Vucan 1. 479H

Mérlegképes könyvelő, magyar-német levelező, órási könyvelést vállal. Cím a kiadóban. 471H

3 pár harisnyából 2 párt, 2 pár zokniból 1 párt varr Gondáné, Str. Simeon Bar-nuția (Damjanich-u.) 2. sz. ajtó 3. Ny.

Működő

KOLLER ÁGOSTON

Boul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 19.
Elvállalok borotva, olló, kés és villanyerőre berendezett gilette borotva köszöretét.
Kérem a címre ügyelni!



BERSON
A Berson gummisarok és gummitalp ára mai naptól kezdve tetemesen lesz állítatott.

Vegytisztító üzlet

Bazár épület — Színház oldal

Elvállalok mindennemű felsőruha tisztítást vasalásokat azonnal.
Borgos Sámuel

Nagy árleszállítás!!

Mai naptól kezdve
Palma kaucsuk sa-
rox és Palma kau-
csuk talpa legol-
csóbb viselet

Lloyd 2648



Elsőrangú angol kostümökei

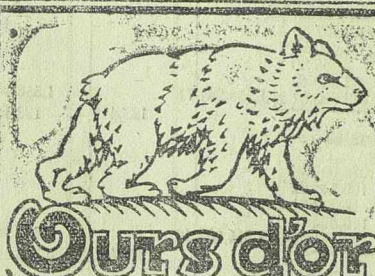
kabátokat, korzók és kabátruhat, leányka-
bátokat meglepő olcsó árért készít:

Valentin István női szabó

Str. Splitalului (Kórház-utca) 17. üzlet
Tisztviselőknek kedvezmény.



Az előkelő világ cipőkrémje



Acsokeledék királya
mindenkit elragad-
latott kitűnő minő-
ségével és delicat
ízével.

Értesítés.

Értesítjük hitközségünk összes tagjait, hogy pászka eladását a mai napon megkezdjük. A pászka és pászkaliszt ára kgr.-ként 32 Lei.

Mindazok, kik kedvezményes árra, vagy Kimche-de-piszche elengedésére (ingyen pászka) igényt tartanak, ha eddig még nem jelentkeztek, úgy legkésőbb e hét végéig mulhatatlanul jelentsék be igényüket mert ha a felhívásunk dacára nem jelentkeznek, minden kedvezménytől elesnek.

A pászka sütési díját kgr.-ként 10 Lei azoknak is, kiknek Kimch-de-piszche elengedve lesz, a pászka utalvány kiváltásakor meg kell fizetni, mely összeget annak idején hozzák magukkal.

A kedvezményes és ingyenes pászkát igénylők részére a pászka utalvány folyó hó 6-tól kezdve lesz kiutalva.

A közönség saját érdekében cselekszik, ha a pászkát mielőbb megveszi s hazaszállítja.
Oradea-Mare, 1924. április 1.

Orth. Izs. Hitközség.

Adás-vétel

Gyalogép és más szilica műhelyberendezések olcsón eladó. Strada Patacului (Patak-u.) 2., jobbra. 453

Eladó egy új, három utcai szoba és mellékhelyiségei álló modern magánház. Braun, Str. Aurel Vlaicu (Vámház-u.) 61. 13

Sürgősen eladó elköltözés miatt egy ház nagy telekkel, beköltözhető lakással. A telek bármire alkalmas. Str. Fabricelor (Gyár-utca) 24. sz. 413

Hátosoba mahagoni új, világos háló, lakáshányi eladó. Str. Macelariilor (Hentes-u.) 7. 437

Bizományba eladók bármilyen teherneműt, cellokat, szőnyegeket, Boulevardi gelye Ferdinand (Rákóczi-út) 31. jobbra, Szász. 437

Házak eladók. Házak megvásároltak vállalat. Lőlosondókat megszer. Magánpenzeket, jut. kihelyezünk. Adás-vétel. Patacul Traian 12. E. délután.

Zsuzsa története, (tele, hat kötetben, dohányzó asztal) Strada Vlahuja 20.

Vitrin, antik üveg koráppal eladó. Str. St. Ladiszlau (utca) 33.

Alig használt angol öltönyök, felöltők. H. Erdős, Boul. Ferdinand 7.

Joharban lévő tér olcsón eladó. Deu Grünwaldnál. Str. longa (Zöldia-utca) alatt.

Üvegfal 230x1 üveggel, korakat puit üvegleppal. Rukörüveg eladó H. nel, Boul. Reg. F.

Közlöny

Budapestre utazom lelkismeretes elint. jutányosan vállalkoz. Cím a kiadóban.

Utlevél, bérlet és igazolványhoz sz. fényképek, Nagyváradon legolcsóbb árértől kezdve ké. Zenker fényképező. I. C. Brajanu (Sz. utca) 25. Felvétel. 8-ig.

Gépaurozást jól csinál. Erőteljes. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 28. vagy Szatrovcs. 11. sz.

Plissé és gouvre rendkívül olcsó árért. szünek Str. Alexan-leky-u.) 22. sz. al. puval szemben.

Eladó sarokház

940 m² bálósági Hájó-téren, amely Rölch-féle vendég. Két szép szoba és mellékhelyiség egyet elfoglalható. tekezhethet. Kortsm. Lászlónál, Str. Bra-tianu (Szaniszló-u.) 22.